

Īsziņas

Atlaiž vietniekus no amata

Vakar Balvu novada domes ārkārtas sēdē deputāti nolēma izdarīt grozījumus pašvaldības nolikumā, kas paredz, ka turpmāk novada domes priekšsēdētājam būs tikai viens vietnieks līdzšinējo divu vietā. Tāpat deputāti piekrita izveidot amata vienību - pašvaldības izpild-direktora vietnieks. Darba alga - 1310 eiro mēnesī. Pamatojoties uz šīm izmaiņām, nolēma atlaist Juri Boldānu no Balvu novada domes priekšsēdētāja vietnieka sociālajos un ārējo sakaru jautājumos amata un Ēriku Ločmeli no Balvu novada domes priekšsēdētāja vietnieka izglītības, kultūras un sporta jautājumos amata. Redakcijas rīcībā esošā informācija liecina, ka visticamāk jau šonedēļ deputāti atkal sanāks uz ārkārtas domes sēdi, lai lemtu, kas ieņems vietnieka un izpilddirektora amatu. Kuluāros izskan versija, ka par domes priekšsēdētāja vietnieci varētu kļūt deputāte Sarmīte Cunska.

Sievietēm mazākas algas

Vakar, Eiropas vienlīdzīgas darba samaksas dienā, Labklājības ministrija informēja, ka vidēji Eiropas Savienībā sievietes saņem par 16,3% mazāk nekā vīrieši par tādu pašu darbu. Latvijā 2013.gadā darba samaksas atšķirība starp sievietēm un vīriešiem veido 14,4%, turklāt pēdējo piecu gadu laikā šis rādītājs ir bijis nemainīgs. Šīs atšķirības atspoguļojas arī vidējā apdrošināšanas iemaksu algā, kas sievietēm 2014.gadā sasniedza 578,24 eiro, savukārt vīriešiem bija 671,15 eiro. Pāris nozarēs sievietēm darba samaksa ir augstāka nekā vīriešiem - valsts pārvaldē sieviešu algas 2015.gada sākumā bija par 3,3% lielākas nekā vīriešiem.

Organizēs labdarības pasākumu

Balvu teritoriālā invalīdu biedrība informē, ka 28.novembrī plkst. 10.00 Balvu muižas zālē mīļi gaidīti biedrības biedri, kur notiks Starptautiskajai invalīdu dienai veltīts pasākums. Pietiekšanās un sīkāka informācija pa tālr. 26678742, 28347903.

Nākamajā Adugunī

- Laiks nepazūd bez pēdām Kopsaimniecības "Briežuciems" bijušo darbinieku tikšanās
- Robežsardze svin profesionālos svētkus Saruna ar Voldemāru Šaicānu

Rugājos iestāda pirmo simbolisko ozolu

Akcija sākas! Idejas autors Guntars Pužulis (foto – no labās) nešaubās, ka akcijā "Simtozolu meži simtgadu Latvijai" iesaistīsies pat vairāk nekā 100 skolas Latvijā, kā bija sākotnēji plānots.

Edgars Gabranovs

Pagājušās nedēļas nogalē pie Rugāju novada vidusskolas vairāk nekā 200 bērni un jaunieši no 18 Latvijas skolām iestādīja pirmo simbolisko ozolu, tādējādi uzsākot akciju "Simtozolu meži simtgadu Latvijai".

Akcija "Simtozolu meži simtgadu Latvijai!" ir vietējā iniciatīva ar mērķi stiprināt dzimtas sakņu, vietas apziņu un valstiskās piederības veidošanu. Akcijas koordinatore Valentīna Pužule, uzrunājot klātesošos, atgādināja, ka idejas par ozolu stādīšanu autors ir Guntars Pužulis, kurš, vēl mācoties Balvu Valsts ģimnāzijā, izstrādāja vides projektu "Simtozolu meži simtgadu Latvijai", kā arī pats audzēja un turpina audzēt ozolus: "Esmu tikai šī pasākuma koordinatore – tas nozīmē, ka esmu savedusi kopā istajā laikā un istajā brīdī istos cilvēkus. Ļoti ceru, ka pēc simts gadiem patiesi būs simts vietas Latvijā ar simts ozoliem. Jāpiebilst, šodien arī Liepājas pusē Vaiņodē tiks iestādīts no Rugājiem aizceļojušais ozoliņš." Savukārt Rugāju novada domes priekšsēdētāja Sandra Kapteine lepojās, ka ozolu stādīšanas akcija, sagaidot Latvijas simtgadi, sākas tieši Rugājos. Tāpat viņa pastāstīja, ka Rugājos ir lielākās ozolu audzes Latvijā. "Tāpēc ir jo lielāks prieks,

ka Rugāju zemē dīgušie kociņi aizceļos uz daudziem Latvijas novadiem," viņa piebilda.

Zīmīgi, ka akcijas dalībnieki saņēma Latvijas Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa apsveikuma vēstuli, kurā viņš pauda pateicību, uzsverot būtisko ieguldījumu Latvijas simtgades svētku programmas veidošanā un īstenošanā, vēlot veiksmīgu idejas īstenošanu un patiesu kopības sajūtu: "...Līdz Latvijas simtgades svinībām atlikuši vien trīs gadi, tāpēc ir īpaši apsveicama akcijas idejas autoru un organizatoru iniciatīva. Kā Latvijas simtgades svinību patrons patiesi augstu vērtēju iedzīvotāju un organizāciju līdzdalību. Tas ir apliecinājums tam, ka Latvijā dzīvo aktīvi un entuziasma pilni cilvēki, kuri izjūt piederību savai valstij..." Arī Latvijas dabas fonda direktors Jānis Rozītis apsveikuma vēstulē uzsvēra akcijas nozīmību: "Ozols ir varenības un stipruma simbols. Ozolu varam dēvēt arī par simbolu mūsu attieksmei pret dabu. Atsevišķi ozoli ir bieži sastopami Latvijas ainavā, bet ozolu mežu platības vēsturiskas cilvēku darbības rezultātā ir stipri sarukušas. Pasaules dabas fonds pauž atbalstu un pateicību akcijas "Simtozolu meži simtgadu Latvijai!" rīkotājiem un aicina akcijas dalībniekus un domubiedrus domāt un rīkoties pret dabu atbildīgi ikvienā dzīves situācijā un dod dabai vairāk, nekā no tās saņem."

* Turpinājums 2.lpp.

Skolotāji saņem ziedus un kavējas atmiņās.

4. lpp.

Noslēdz motokrosa sezonu.

14. lpp.

Vārds žurnālistam

Zinaida Logina

Pensionēto skolotāju pasākumā Tilžas internātpamatskolā satiku arī savus skolotājus no Bērzpils, redzēju daudz pazīstamu seju arī no citām skolām. Dažas smaidīgas, citās iegūlušas rūpju rievās. Gadi iekrāsojuši matus, izmainījuši sejas vaibstus, bet acis daudzām tā pati spriganā dzirkstelīte. Un ar kādu cēlu lepnumu viņi gāja fotosalonā pie Sņežanas! Vēroju, kā mana skolotāja Stefānija apsēžas krēslā, iztaisnojot muguru, lūpu kaktiņus pavelkot uz augšu... Gadi ir skaisti, gadi ir piepildīti, domāju. Skolotāji savās mūža grāmatās ierakstījuši tik daudz zināšanu, kuras nevar izdot pat biezos kopotajos rakstos. Viņu mūža ritējums ierakstīts skolēnos. Jā, laikam jau nav šai zemītē neviena, kuram nebūtu kādu raižu, un tomēr, tomēr... Vienus slimības piemeklē biežāk, kāds šajā vecumā nelieto pat zāles. Nāk prātā profesora Danilāna vārdi, ka kļūdās tie, kuri domā, ka līdz ar gadiem jāatnāk arī slimībām. Viņš mudina neskaitīt gadus, jo vecums ir tikai cilvēka galvā. Tāpēc aicina katru rītu domāt, ka tieši šī ir jūsu dzīves pirmā diena: "Pats lielākais ieguvums ir vienkāršā izjūta, cik lieliski ir būt dzīvam. Ja jūs meklējat laimi, tad izraujiet ērkšķi, kuru esat iedūris pats sev, - ar skumjām, alkām, izmisumu saindētu bultas uzgali. Ielāgojiet, ka vislabākais veselību stiprinošais līdzeklis esat jūsu pats."

* Sākums 1. lpp.

Foto - E. Gabranovs

Ciemiņi no visas Latvijas. 30.novembrī Rugājos ciemojās vairāk nekā 200 skolēni no visas Latvijas. Viņi mājup aizveda 250 Rugāju pusē audzētus ozolu stādus.

Iestāda pirmo simbolisko ozolu

Arī Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālās administrācijas direktore Anda Zeize neslēpa aizkustinājumu par akcijas mērķi uzsvērot, ka koks, dižkoks, Latvija un dzimtene ir simboli: "Tas ir spēks, neatkarība un brīvība. Sākas novembris, un dabā tas ir samērā drūms laiks, tomēr mūsu sirdis ir silti un gaiši, jo Latvijai ir dzimšanas diena. Mēs varam runāt katrs par savu mīlestību pret Latviju, un dažreiz šis jēdziens ir nesaprotams. Sāksim ar cieņu pret klasesbiedriem, ar mīlestību pret ģimenes locekļiem un skolotājiem. Ar lielu mīlestību sakārtosim savu istabu, savu pagalmu, savu māju, savu valsti. Aterieties – tad, kad jūs stādīsiet ozolus, jūs dāvināsiet Latvijai ne tikai koku, bet arī daļiņu no sevis, daļu no savas sirds!"

Akcijas idejas autors, Latvijas Universitātes atturības un veselības izglītības veicināšanas biedrības valdes priekšsēdētājs Guntars Pužulis uzskata, ka nekas neizdotos bez čaklu rūķišu palīdzības. Viņš informēja, ka speciāli izveidotajā mājaslapā simtozolumezi.lv būs apskatāma interaktīva karte ar iestādīto

ozolu atrašanās vietām, tostarp fotogrāfijām un aprakstiem. Jāpiebilst, ka akcijas pirmsākums meklējams jau 2013.gada 8.maijā, kad skolēni pie Balvu Valsts ģimnāzijas iestādīja divus ozolus. Tolaik tas bija kā savdabīgs starta šāviens simts ozolu iestādīšanai skolēnu dzīvesvietās. Pirms diviem gadiem G.Pužulis, jautāts, kādas ir sajūtas redzot, ka viņa lolotais projekts īstenojās dzīvē, atzina, ka ir nedaudz lepns par izdarīto. Tolaik viņš "Vadugunij" zināja teikt, ka pilsētā un laukos lasītās zīles, no kurām jaunieši audzē ozolus, atšķiras. "Pilsētas zīles šķiet izturīgākas – kociņi ir stiprāki un izturīgāki. Acīmredzot pilsētas zīles ir norūdītākas pret agresīvu vidi," tolaik sprieda viņš. Guntara domas nav mainījušas arī pēc diviem gadiem. Būdamis nu jau Latvijas Universitātes trešā kursa students, viņš joprojām ir aktīvs dabas draugs. "Priecājos, ka viss turpinās – lai veicas!" viņš novēl.

Akcijas laikā plānots iesaistīt vismaz 100 skolēnus no visas Latvijas, kuri savos īpašumos no pašu savāktajām zilēm iestādīs vismaz 100 ozolus līdz valsts simtgadei.

Latvijā

Zemessargu skaits pieaug. Šogad Zemessardzē iestājies teju tūkstotis jaunu zemessargu, un aktivitāte bijusi augstāka nekā pērn. Patlaban Zemessardzē ir aptuveni astoņi tūkstoši zemessargu. Šogad vien līdz 1.oktobrim Zemessardzē bija iestājušies 898 jauni zemessargi.

Piemin bojā gājušos. Pie Krievijas vēstniecības Rīgā liek ziedus, pieminot Ēģiptē aviokatastrofā bojā gājušos. Lainerī atradās 217 pasažieri un septiņi apkalpes locekļi, no radaru ekrāniem pazuda īsi pēc pacelšanās no Ēģiptes kūrortpilsētas Šarm eš Šeihas. Bojā gājuši visi 224 cilvēki, kas atradās Krievijas lidmašīnā.

Skaistākā lauku sēta. Ar svinīgu ceremoniju Valsts prezidenta rezidencē Melngalvju namā jau ceturto gadu pēc kārtas noslēdzās konkurss "Skaistākā lauku saimniecība", kurā sadalīja 2015.gada skaistāko saimniecību titulus Latvijā. Par skaistāko saimniecību šogad atzīta Saldus novada Zvārdes pagasta saimniecība "Vārpa", kuras saimnieki ir Valdis un Ļuba Markevici.

Uzskati atšķiras. Pilsētniekiem un lauku iedzīvotājiem ir atšķirīgs skatījums uz veselības aprūpi Latvijā. Jautāti, kādas ir iedzīvotāju lielākās veselības problēmas, rīdzinieki un citu pilsētu iedzīvotāji daudz biežāk nekā lauku iedzīvotāji norādījuši uz nepietiekamu slimību profilaksi un nepareizu uzturu. Savukārt lauku iedzīvotāji atzīmējuši atkarības, tajā skaitā alkoholismu, narkomāniju.

Uzvar džeza māksliniece. Jau sesto nedēļu pēc kārtas televīzijas skatītāji varēja vērtēt šova "Izklausies redzēts" dalībniekus un to, kā viņi atveido dažādus Latvijā un visā pasaulē zināmus personāžus. Apkopojot četru žūrijas locekļu vērtējumu, sestajā "Izklausies redzēts" raidījumā uzvarēja džeza māksliniece Elza Rozentāle, kura šonedēļ atveidoja dziedātāju Šēru.

Laimē lielu naudas summu. 31.oktobra izlozē loterijā "Latloto 5 no 35" pareizi uzminēta laimīgā skaitļu kombinācija un laimēti 69 153 eiro. Laimīgā loterijas biļete ar vienu spēles variantu uz astoņām izlozēm kopsummā par sešiem eiro iegādāta Jelgavā.

Rikos jumiņu čempionātu. 2018.gadā starptautiskais jumiņu kongress un pasaules jauno jumiņu čempionāts norisināsies Latvijā. Pieteikumus par šī pasākuma organizēšanu bija iesniegušas divas valstis – Ķīna un Latvija.

Pasākums

Aicina būvēt tiltus, nevis celt sienas

Ingrīda Zinkovska

Skolēnu rudens brīvdienās Balvu un kaimiņu novadu skolotāji piedalījās dažādos pasākumos - semināros, lekcijās, ekskursijās, kas deva iespēju papildināt zināšanas un pieredzi, gūt jaunas atziņas. Piektdien, 30.oktobrī, Balvu Valsts ģimnāzijā notika starpnovadu skolotāju metodiskā diena "Skolotāju, skolēnu un vecāku savstarpējā saskarsme".

Pasākumā par skolas un ģimenes sadarbību stāstīja Balvu Valsts ģimnāzijas psiholoģe Ginta Keiša, klases audzinātāja pieredzē dalījās ģimnāzijas skolotājs Zigfrīds Lielbārdis, bet zināšanās par tēmu "Kad starp skolu un ģimeni beidzas dialogs un sākas monologs" - Rīgas Centra humanitārās vidusskolas sociālā pedagoģe Anna Zaula.

Skolas uzdevums ir ne tikai dot skolēnam zināšanas, bet kopā ar vecākiem izaudzināt viņu par krietnu cilvēku, veidojot viņā piederību savai klasei, skolai, valstij. Tādēļ svarīga ir ne tikai skolas un vecāku, bet arī visu apkārtnējo sadarbība, veidojot topošo personību.

Uzrunājot pedagogus, G.Keiša uzsvēra, ka bērna pirmā skola ir ģimene, tādēļ skolotājam ir svarīgi uzzināt, kā bērns audzināts ģimenē, un noteikt kopīgās sadarbības mērķus. Ja katrs no viņiem - skolotājs, vecāki - vilks uz savu pusi, tad rezultāts nav gaidāms. Ja sadarbības saite pārtrūkst, vispār nenotiek nekas. Psiholoģe atklāja, ka pamatā vecāki nav informēti par norisēm skolā un izglītībā, bieži vien viņi vadās no stereotipiem, kā bija, kad es mācījos skolā. Grēko arī skolotāji. Vecāku sanāksmes skolā bieži vien aprobežojas ar faktu konstatēšanu un vecāku informēšanu, netiek meklētas jaunas darba formas. G.Keiša analizēja situāciju, kā jūtas skolotājs, kad uz skolu jāaicina vecāki, un kā jūtas vecāki, saņemot skolotāja vianu. Un kā jūts runātu ar bērna vecākiem,

ja vecāki ir jūsu draugi?! "Sadarbībai starp skolu, skolotāju un bērna vecākiem jābūt radošai. Komunikācijai – jēgpilnai. Nevar skatīties uz vecāku kā uz izaugušu bērnu. Būvēsim tiltus, nevis sienas starp skolu un vecākiem," aicināja psiholoģe.

Interesantu prezentāciju par savu audzinātāja pieredzi bija sagatavojis skolotājs Z.Lielbārdis. Viņa atziņas balstījās uz piedzīvoto, saņemot audzināšanā 10.klasi. Viena no tām, skolotājs cieņu nevar nopirkt kā maizes kukuli, ne pieprasīt. Tā ir jāiegūst ar savu darbu, uzvedību, izskatu, runasveidu, apģērbu. Ja, saņemot audzināšanā klasi, skolēni viņu uzrunājuši ar 'Tu', tad 12.klasē lielākā daļa sākusi uzrunāt uz 'Jūs', kas nozīmē, ka audzināšanas darbā kaut kas bija izdevies. Par vienu no audzināšanas principiem skolotājs izvēlējies atklātību, godīgumu. Pedagoģa darbā ar skolēniem, kā jebkurā kolektīvā, palīdz arī humora izjūta, spēja pasmieties pašam par sevi. "Braucu ar "Opel" markas automašīnu, kas skolēnu acīs augstu nekotējās. Reiz skolēni pajautāja, kādu ātrumu no savas automašīnas var izspiest. Atbildēju: ja no kalna labi iestumj, tad 60 kilometri būs. Par ko, protams, visi kopā pasmējāmies," atcerējās Z.Lielbārdis. Ar skolēniem viņš runā ne tikai par pārkāpumiem vai problēmām, bet vienkārši par dzīvi. Garākā individuālā saruna ar skolēnu viņam bijusi 6 stundas. Pedagoģs uzskata, ka panākumu atslēga audzinātāja darbā ir mainīties pašam. "Ilgus gadus nebiju peldējies, jo kājās man metās krampji. Tagad to esmu pārvarējis un peldos arī ziemā," viņš atklāja.

Rīgas Centra humanitārās vidusskolas sociālā pedagoģe A.Zaula savā prezentācijā vairāk pievērsās konfliktsituāciju risināšanai skolā, kurās neapšaubāmi iesaistīti arī bērnu vecāki. Galvaspilsētas pedagoģes ieteikums skolotājiem bija, sākoties konfliktam, dokumentēt tā gaitu. "99% gadījumu jums varbūt nevajadzēs dokumentus, bet vienā gadījumā vajadzēs. Dariet to!" viņa aicināja.

Vai Pateicības un Atzinības rakstu piešķiršana nekļūst pārāk masveidīga?

Viedokļi

Pašvaldībai savi cilvēki jānovērtē

EGONS SALMANIS, Balvu Mūzikas skolas direktors, Balvu novada domes deputāts

Mūsu novadā ir pietiekami daudz centīgu, talantīgu un uzņēmīgu cilvēku, kuri, godprātīgi darot savu darbu, ir snieguši būtisku ieguldījumu novada

izaugsmē, attīstībā un atpazīstamībā. Vismaz svētku reizēs (valsts svētkos, novada svētkos, iestāžu jubilejās) šie cilvēki ir pelnījuši, lai viņus novērtē, godina un pasaka paldies.

Uzskatu, ka Balvu novadā tas, kas saistās ar iedzīvotāju godināšanu, ir pietiekami labi un saprotami sakārtots. Bez Goda pilsoņa statusa piešķiršanas ir divu veidu pašvaldības apbalvojumi – Atzinības raksts un Pateicības raksts. Atzinības raksts no tiem ir augstākais pašvaldības apbalvojums, ko piešķir vienai personai ne biežāk kā reizi 5 gados tikai ar domes lēmumu. Ieteikt apbalvošanai var arī jebkurš Balvu novada iedzīvotājs, iesniegumam pievienojot godināmā cilvēka dzīves gājuma aprakstu pamatojot, par kādiem nopelniem apbalvojums būtu piešķirams. Visus saņemtos iesniegumus rūpīgi izskata un izdiskutē Izglītības, kultūras un sporta jautājumu komiteja, kur ar balsu vairākumu tiek sagatavots lēmumprojekts, ko virza tālāk izskatīšanai Domes sēdē. Neslēpšu, ka reizēm šīs diskusijas ir karstas un ne tuvu visos gadījumos lēmums par apbalvošanu

tiek pieņemts, jo godalgas jāpasniedz cilvēkiem, kuri paveikuši ko ļoti būtisku novada vai valsts mērogā un ir atpazīstami vismaz savas sfēras darbinieku vidū.

Pašam nav nācies dzirdēt, ka godināto kādā svētku reizē bijis par daudz vai godināšanu - par biežu, jo lemjot vienmēr atceramies, ka mērenība apbalvojamo skaita ziņā ir noteikti jāievēro. Labi apzinos, ka šajā jautājumā daudziem novada iedzīvotājiem var būt savs uzskats - vieniem liksies, ka godināšanas ir par maz, citiem - ka atzinības tiek dāļātas. Katram ir tiesības uz savu viedokli, tikai svarīgi, lai tas nav anonīms, lai var saprast, ar ko diskutēt.

Ja man jautā par attieksmi pret saviem apbalvojumiem, tad jāsaka, ka, pateicoties specifiskajam darbam, priekšniecības, žūrijas komisiju un līdzcivēku novērtējumam un atbalstam esmu lutināts ar daudzām godalgām, tās novērtēju, bet nedīžojos.

Lai ziedi un laba vēlējumi ļaudīm, kas novada Atzinības rakstu saņems šī gada 18.novembrī!

Tā ir pārejoša modes tendence

AIJA MEŽALE, balveniete

Pateicības un Atzinības rakstu piešķiršana, cilvēku godināšana un sveikšana par viņu paveikto ir populāra ne tikai Balvu novadā vai citās pašvaldībās, bet arī visā Latvijā. Runājot par šo tematu, man ir divējādas sajūtas. Nav šaubu, ka

cilvēku darba novērtējums ir svarīgs un to nepieciešams darīt arī turpmāk, bet dažkārt šķiet, ka tas ir nedaudz pārspīlēti un pārāk bieži. Runājot konkrēti par Balvu novadu, Pateicības un Atzinības rakstus pašvaldība varētu piešķirt, piemēram, reizi gadā Balvu novada svētkos, nevis teju katrā pasākumā. Iespējams, to piešķiršanai vajadzētu izstrādāt arī stingrākus kritērijus. Pretējā gadījumā to vērtība kļūst mazāka un sabiedrības acīs vairs ne tik nozīmīga. Manuprāt, vajadzētu arī krietni pārdomāt valstiska līmeņa apbalvojumu piešķiršanas politiku, nevis tos dāļāt pa labi un pa kreisi tikai tā iemesla dēļ, ka to nepieciešams darīt lietišķā protokola dēļ. No otras puses, lai arī cik bieži pašvaldība saviem iedzīvotājiem izteiktu pateicības, domāju, ka ikviens šādu svinīgu rakstu saņēmējs jūt gandarījumu un, neskatoties uz ikdienas problēmām, kļūst kaut vai pavisam nedaudz, bet motivētāks savus darba pienākumus turpmāk pildīt vēl aizrautīgāk, uzcītīgāk un ar

lielāku iedvesmu. Turklāt svarīgi arī atcerēties, ka mūsupusē un arī citos Latvijas reģionos ir aktuāla cilvēku izceļošanas problēma un došanās prom uz ārzemēm. Tādēļ normas robežās atzinīgu vārdu izteikšana vietējiem iedzīvotājiem ir arī kā psiholoģisks atbalsts un centieni kaut vai šādā veidā pieturēt mūsu iedzīvotājus dzīvei tepat – Balvu novadā.

Ar ironiju un humora piedevu var arī spriest, ko amatpersonas iesāks, kad apbalvoti būs visi iedzīvotāji? Protams, teorētiski šāda iespēja ir iespējama, un tad Pateicības un Atzinības rakstus nāktos iedalīt vairākās pakāpēs. Tas gan izklausās ciniski, un domāju, ka gluži tā nebūs. Jebkurā gadījumā Pateicības un Atzinības rakstu piešķiršana ir kā medaļa ar divām pusēm, kur var saskatīt gan pozitīvo, gan arī lietas, kuras vajadzētu pārdomāt. Manuprāt, tā pašlaik ir arī modes tendence, kas ir pārejoša, jo savulaik iedzīvotāji no valsts un pašvaldību iestādēm atzinīgus vārdus saņēma krietni retāk.

Viedokļus uzklusija I.Tušinska un A.Ločmelis

Par ko raksta kaimiņi

Atzinība "Lielezera senajai" maizei

Kulinārijas smalkumu žurnāls "Četras sezonas" nosaucis maiznīcas "Lielezers" rupjmaizi "Senā" starp 5 gardākajām un labākajām Latvijas veikalos nopērkamajām. Tas noskaidrots, rīkojot aklo degustāciju, kurā nogaršota 41 maize. Iepriekš "Senā" rupjmaize novērtēta ar Zelta diplomu pārtikas nozares izstādē "Rīga Food 2009".

"Auseklis"

Valmiermuižā svinēs Mārtiņus

Lai godam nosvinētu Mārtiņdienu, 7.novembrī pie Valmiermuižas alus darītavas norisināsies svinības un tirdziņš "Ar gardu muti Valmiermuižā". Valmiermuižas pils parkā meistari uz dzīvās uguns brūvēs alu pēc senām latviešu tradīcijām no Latvijas graudu iesala un Gaujmalā plūktiem apiņiem. Svinības noslēgsies ar tradīciju vakaru, dziesmām un dančiem Valmiermuižas klēti.

"Auseklis"

Salacgrīvā izveidots Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs

Oktobrī ar svinīgu lentas griešanu Salacgrīvas novada domē atklāja klientu apkalpošanas centru. Tas atrodas domes 1. stāvā un klientus te pieņem divas darbinieces. Valsts un pašvaldības vienotajā klientu apkalpošanas centrā Salacgrīvā pieejami gan pašvaldības, gan valsts iestāžu - Valsts ieņēmumu dienesta, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes, Nodarbinātības valsts aģentūras, Valsts zemes dienesta un Valsts darba inspekcijas pakalpojumi. No nākamā gada 1.janvāra tur varēs saņemt Uzņēmumu reģistra, bet no 1.februāra - Lauku atbalsta dienesta pakalpojumus. Iedzīvotājiem būs iespēja izmantot arī portāla www.latvija.lv piedāvājumus.

"Salacgrīvas Novada Ziņas"

Zelta un Dimanta kāzu jubilāriem būs lielākas balvas

Atbalstot ģimeniskās vērtības, Jēkabpils pilsētas dome Finanšu komitejā lēma par naudas balvu palielināšanu tiem Jēkabpils laulātajiem pāriem, kuri 2016.gadā svinēs Zelta vai Dimanta kāzu jubilejas. Pāri, kuri laulībā nodzīvojuši 50 gadus, varēs pretendēt uz naudas balvu 150 eiro apmērā, bet tie pāri, kuri laulībā būs nodzīvojuši 60 gadus un sasnieguši Dimanta kāzu jubileju, varēs saņemt balvu 200 eiro apmērā.

"Vēstnesis"

Izvirzītas divas slepkavības versijas

23. oktobrī pēc pulksten 10 Alūksnes novada Alsviķu pagastā tika atrasts 1966. gadā dzimuša vīrieša liķis ar vardarbīgas nāves pazīmēm. Nogalinātajam konstatētas vairākas šautas brūces. Uz šo brīdi jau ir viena aizdomās turamā persona - 1951.gadā dzimis alūksnietis. Sākts kriminālprocess un izvirzītas divas slepkavības versijas - slepkavība saistīta ar vīrieša nodarbošanos vai sadzīvīska rakstura strīds.

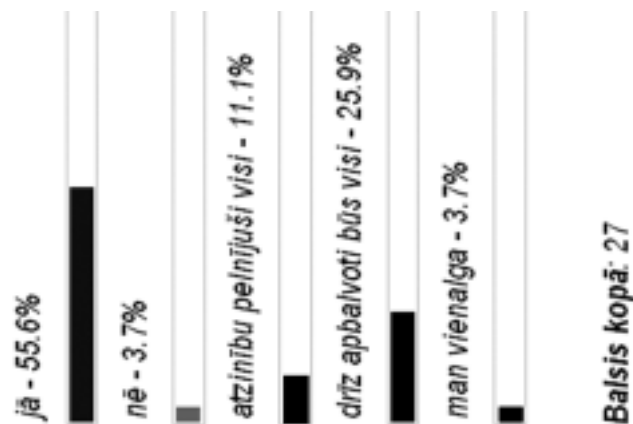
"Malienas Ziņas"

Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Vai Pateicības un Atzinības rakstu piešķiršana nekļūst pārāk masveidīga?

Balsis kopā: 27

“Zelta rudenī baltā ābele zied...”

*“Ai, kā mums gribas, lai būtu
Zelta āboli mūsu ābelei zaros.
Jo, kad gājputni salasās baros,
Ir augļu briešanas laiks.”*

Tilžas internātpamatskolā 30.oktobrī jau ceturto gadu pēc kārtas notika atmiņu pēcpusdienu Balvu novada pensionētajiem skolotājiem.

Dienas kārtībā bija ne tikai silta sagaidīšana, bet viss svinīgais pasākums “Zelta rudenī baltā ābele zied...” noritēja pie skaisti klātiem galdiem. Pēc vadītāju uzrunām sekoja radošās darbnīcas, kurās katrs varēja gūt ko sirdij un dvēselei. Balto domu, vārdu darbnīcā varēja izdarīt ierakstus Atmiņu grāmatā, fizioterapeits Andris Bačuks stāstīja, kā dzīvot veselīgāk, Inta Ozola skolotājus ievadīja smaržu pasaulē, viņus gaidīja arī skaistumkopšanas darbnīca “Ne tikai vesels, bet arī skaists”, kā arī Sņežanas Pundures fotostudija “Baltais mirklis”.

Uzrunā Tilžas pagasta vadītāja Anna Bērziņa. Viņa atgādināja, ka šī ir īpaša - ģimieniska skola, kur par bērniem rūpējas 24 stundas diennaktī. Viņa visiem vēlēja līdzīgu saņemtu mīlestības siltumu, bet mūža pārdomas ierakstīt Atmiņu grāmatā. Katru klātesošo uzciņāja ar pagasta pārvaldes sarūpētajām konfektēm. Vakaru vadīja Veronika Zelča un Aigars Čirka.

Sveic pirmo skolotāju. Tilžas internātpamatskolas direktore Iluta Bērziša (no labās) pauda prieku, ka šajos svētkos ir arī viņas pirmie skolotāji bioloģijā, matemātikā, ģeogrāfijā, ķīmijā. Direktore pasniedza ziedus arī Olgai Zelcai, kura viņai mācīja ķīmiju.

Fotosalonā. Šeit visus gaidīja fotogrāfe Sņežana Pundure, aicinot pasmaidīt, saņemt kādu rudens velti un ļauties fotomirklim. Šoreiz to izmēģināja arī Bērzpils vidusskolas direktore Stefānija Kindzule.

Kopbilde. Mazliet žēl, ka tie pensionētie skolotāji, kuri nepiedalījās radošajās darbnīcās, mājās devās ātrāk, tāpēc kopbildē neiekļuva. Tomēr tie, kuri palika un izturēja, ar skatienu sūta sveicienus saviem bijušajiem audzēkņiem. Aizvadītie mirkļi bija dvēseliski bagāti - paldies!

Cienā ar konfektēm. Balvu novada Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītāja Nora Apine cienāja ar Tilžas pagasta sarūpētajām konfektēm. Tās garšoja visiem, arī bērziļi Genovefai Ogai. Pēc britiņa katrs skolotājs no pārvaldes saņēma arī ābeles lapu tēju ar visu lietošanas pamācību, kā arī baltos krizantēmu ziedus.

Sagādā pārsteigumu. Bija padomāts arī par muzikālajiem priekšnesumiem - dziedāja skolotājas Lindas Vītolas meitenes Kristīne Kalneja, Reneta Krakope, Tilžas vidusskolas vokālais ansamblis “Varbūt”, kā arī uzstājās Tilžas kultūras nama bērnu dramatiskais kolektīvs.

Dāvina Pateicības sertifikātus. Noslēgumā visi skolotāji, arī Livija Sprudzāne (attēlā) no direktores Ilutas Bērzišas saņēma Pateicības sertifikātus par aktīvu piedalīšanos radošajās darbnīcās.

Ieraksta vēlējumus Atmiņu grāmatā. Grāmatu darinājušas šuvēja Rita Čipate un zīmēšanas skolotāja Iveta Kuģeniece. Aina Zelča mudināja ikvienu, arī bijušos *amatnieku* skolotājus uzrakstīt kādu atziņu, atmiņu vai vēlējumu. Grāmatā katram skolotājam bija atvēlēta sava lappuse, klāt pievienos fotogrāfiju un nākamajā gadā to nodos citiem pasākuma rīkotājiem.

Prieks par atkalsatikšanos. Briežuciema pensionētās skolotājas Alla Fjodorova (no kreisās), Vilhelmine Ločmele, Valentīna Ločmele un Domicella Tjarve priecājās par iespēju atkal satikties un parunāties.

Saruna

Meža vietā tukšums nepaliks

Akciju sabiedrības "Latvijas valsts meži" Ziemeļlatgales mežsaimniecības birojs atrodas Rēzeknē. Tās apsaimniekotie meži pārklāj bijušos Madonas, Balvu, Ludzas, Rēzeknes rajonus, kā arī daļu no Alūksnes, Gulbenes un Krāslavas rajoniem, kopā aizņemot vairāk nekā divsimt tūkstošus hektāru. Ziemeļlatgales mežsaimniecības izpilddirektors VIKTORS REBLIS mūsuprē labi pazīstams, jo piedalās gan "Latvijas valsts mežu" rīkotajās sabiedriskajās aktivitātēs, gan ierodas ikdienas darba darišanās. Vienā no šādām reizēm, kad izpilddirektors apmeklēja Viļaku un Balvu, "Vaduguns" aicināja viņu uz sarunu.

Sakiet, lūdzu, kāds ir mūsuprē apmeklējuma mērķis?

-Man bija norunāta tikšanās ar Viļakas novada domes priekšsēdētāju Sergeju Maksimovu. Mēs satikāmies un diezgan ilgi runājām. Pastāstīju, kādas aktivitātes akciju sabiedrības "Latvijas valsts meži" Ziemeļlatgales mežsaimniecība plāno Viļakas novadā - par meža ceļu izbūvi un tamlīdzīgi. Savukārt novada domes priekšsēdētāja interese bija pārrunāt sadarbības iespējas tūrisma jomā, jo Viļakas novads gatavojas izstrādāt biznesa plānu, kā vairāk novadam piesaistīt tūristus. Viens no tādiem piesaistes punktiem ir cilvēku interese par mežu. Mūsu darbiniece Anna Āze Žiguro ierīkojusi Meža muzeju, kas ir populārs un interesants apskates objekts tūristiem. Žiguro dzīvo gudri un zinoši cilvēki meža lietās, kaut vai Aivars Vanags, kurš nesen aizgāja pensijā. Varbūt pašvaldībai būs interese iesaistīt viņus tūrisma projektos. Pagaidām viss vēl ir ieceru stadijā, tādēļ sākumā notiks situācijas izpēte.

Mežsaimniecībai ir laba sadarbība ar pašvaldībām?

-Citādi nevar būt! Akciju sabiedrības valdes loceklis Edvīns Zakovics regulāri piedalās Pašvaldību savienības valdes sēdēs, kur izrunā sadarbības iespējas, kas skar mežus. Tāpat es un Ziemeļlatgales mežsaimniecības meža iecirkņu darbinieki sadarbojamies ar vietējām pašvaldībām. Mums bija laba sadarbība ar Viļakas novadu, kad būvēja "Austrumu stīgu" - Viļakas-Kārsavas ceļu. Remonta laikā uz ceļa bija daudz luksoforu, kas kavēja pārvietošanos. Viļakas novada domes priekšsēdētājs griezās pie manis, vai transporta plūsmu nevar novirzīt pa meža ceļu, kas bija labā stāvoklī un pa kuru uz Kārsavu varēja aizbraukt daudz ātrāk. Vienojāmies, ka ceļu pēc tam sakārtos, un viss notika.

Tāpat mums ir laba sadarbība arī ar Balvu novadu, kur esam iekārtojuši atpūtas vietu Vecajā parkā. No parka vedam projām daudz sadzīves atkritumu, bet tas jau ir cits stāsts - stāsts par negodīgiem atpūtniekiem un negodīgiem cilvēkiem. Pērn vandāļi parkā apgāza un sabojāja akciju sabiedrības uzstādīto lapeni, bet tas nenozīmē, ka turpmāk mēs neko nedarīsim.

Minējat meža ceļu, ko valsts ceļa remonta laikā izmantoja sabiedriskais un individuālais transports. Daudzviet meža ceļi ir labāki par vietējiem valsts un pašvaldību ceļiem. Kas meža ceļu izbūves jomā paveikts šogad un kādi ir nākotnes plāni?

-Ziemeļlatgales mežsaimniecībā kopš tās pastāvēšanas ir izbūvēts simtiem kilometru meža ceļu. 2015.gadā mežsaimniecības teritorijā būvniecības stadijā atrodas 26,43 kilometri meža ceļu. Žiguro meža iecirknī nodošanai tuvojās Rekeļa ceļš 3,82 kilometru garumā, ko būvē vietējā ceļu būves firma SIA "Liepas Z". Eksploatācijā Žiguro iecirknī nodots Katlešu robežceļš 2,82 kilometru garumā, ko būvēja SIA "Rubate" no Gulbenes. Uzņēmums "Liepas Z"/ "Baustelle" Balvu meža iecirknī būvē Kārnītes meža ceļu 1,4 kilometru garumā.

Turpmākajos piecos gados - no 2015. līdz 2020.gadam - bijušā Balvu rajona teritorijā plānots izbūvēt un rekonstruēt 40 kilometru meža ceļu. Šajā sarakstā ir Irikovas meža ceļš 2,8 kilometru garumā Susāju pagastā, Vecumu ceļš 7,9 kilometru garumā un Ludonkas ceļš 2,4 kilometru garumā Vecumu pagastā, Viļakas novadā; Kubulu ceļš 4,4 kilometru garumā, Mēķa ceļš 2,1 kilometra garumā un Mazais dzelzceļiņš 3,2 kilometru garumā Kubulu pagastā, Bērzpils ceļš 1,9 kilometru garumā Bērzpils pagastā, Balvu novadā; Doņikovas ceļš 0,7 kilometru garumā Baltinavas novadā, Dzelzupes ceļš 1,4 kilometru garumā, Augsto kalnu ceļš 1,3 kilometru garumā, Kalnezera ceļš 5,5 kilometru garumā, Pareizais ceļš 2 kilometru garumā, ceļš Ezernieki - Bolupe 1,5 kilometru garumā, ceļa Sita - Stradi otrais posms 3,1 kilometra garumā Rugāju

novadā.

Turpmākajos piecos gados bijušā Balvu rajona teritorijā valsts mežos plānota arī meliorācijas sistēmas renovācija 3680 hektāru platībā: Lazdogas masīvā Rugāju novadā, Mežvidu masīvā un Mucukalna masīvā Susāju pagastā, Viļakas novadā; Lāčugabalu masīvā Kubulu, Balvu pagastos, Balvu novadā un Rugāju novadā.

Ik pēc pieciem gadiem Ministru kabinets apstiprina ciršanas tāmi gadiem mežos. Ir noslēdzies kārtējais periods. Vai nākamajos piecos gados valsts mežos cirtīs mazāk vai vairāk?

-Ciršanas apjoms ir nedaudz pieaudzis. Taču tam, cik daudz cirst, ļoti rūpīgi seko līdz Valsts meža dienests un meža zinātnes institūts "Silava". Tie skaitļi, cik mežā drīkst nocirst, nav pagrābti no gaisa. Piemēram, ja ir simts hektāri priežu un priedi cērt reizi simts gados, tad vienā gadā drīkst nocirst hektāru priežu. Mēs dzīvojam no tās naudas, ko iegūstam, realizējot koksnī. Strādājam ar peļņu, no kuras aptuveni 90% aiziet valsts budžetā, pārējais tiek investēts infrastruktūrā - meža ceļos, meliorācijā, lai mežs augtu vēl labāk, lai to varētu labāk apsaimniekot.

Nocirstie meži tiek atjaunoti, gan stādot jaunus mežus, gan ļaujot tiem izaugt dabiskā ceļā.

Akciju sabiedrībai pieder teju desmit kokaudzētavas un par stādu trūkumu tā nesūdzas, bet aizvien vairāk par mazo kociņu trūkumu bažījas iedzīvotāji, kuri savas zemes iecerējuši apmežot. Ko varat teikt šajā sakarā?

-Situācija ir tāda, ka stādus var saražot un stādu pietiek. Vienīgi grūti prognozēt, cik stādu būs nepieciešams, ja tie iepriekš nav pasūtīti un nav noslēgti līgumi. Stāds neizaug vienā, divos gados. Stādus nevar dabūt tieši tajā laikā, kad kāds pēkšņi iedomājas: man vajag! Nelaime tā, ka valsts mežu stādaudzētavās stādus ir nācies dedzināt, kad tie paliek pāri, pārāug un nav nekam derīgi. Ne valdībai, ne Zemkopības ministrijai tas nepatīk. Rezervei milzīgu daudzumu stādu audzēt nevaram, bet, ja tie ir iepriekš pieteikti, - lūdzu. Mēs paši katru gadu apmežojam 700-800 hektāru lielas platības. Šogad akciju sabiedrības stādaudzētavās ir izaudzēti 48 miljoni koku stādu, no tiem 9 miljoni pārdoti uz ārzemēm.

Kāpēc ārzemniekiem der mūsu izaudzētie koku stādi, bet Latvijā ievest kokus stādus, piemēram, no Polijas, kā runā, nedrīkst?

-Pastāv zonējums. Arī Latvijā ir divas zonas - Rietumu un Austrumu. Ja pārved stādu, kas iegūts no sēklas Jūrmalā, tad Austrumu zonā tas augs daudz sliktāk. Arī augļu kociņus labāk pirkt, kas audzēti mūsu pašu stādaudzētavās, nevis, piemēram, vest no Pūres. Klimats ietekmē koku augšanu. Skandināvijā ļoti labi aug Latvijā, it īpaši Ziemeļlatgalē un Baltkrievijā audzētās egles. Tādēļ skandināvi arī pērk mūsu egļu stādus, kas notiek saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem. Šeit būtu jautājums Zemkopības ministrijas struktūrām, kuras zināja, paredzēja, kāda Eiropas Savienības fondu nauda Latvijā var ienākt, un brīdināt kokaudzētavas un potenciālos zemes apmežotājus par stādu nepieciešamību. Apmežojot zemi, īpašnieks to aizņems ar kokiem 80 - 100 gadu garumā, tādēļ jāiestāda kārtīgs stāds, nevis sliktis un kropls. Cits jautājums ir, ka, gatavojot noteikumus Eiropas Savienības atbalstam, mūsu ierēdņi pārspīlē ar kvalitātes prasībām - tik augstas klases stādu Latvijā nemaz nav! Pagaidām Latvijā neiegūst pat tādas sēklas. Līdzīgi mums jau bija ar lopu labturības noteikumiem, kas bija augstāki nekā cilvēkiem pansionātos. Labi, ka zemnieki laikus sacēla skandālu un pēdējā brīdī noteikumus izmainīja.

Nesen Balvu novada Lutēnu purvā atklāja kūdras ražotni, diemžēl tās paplašināšanai nepieciešamā kūdras, jo atlikusi purva daļa pieder akciju sabiedrībai "Latvijas valsts meži", nevis pašvaldībai, kas savu daļu ir iznomājusi ražotnei.

-Daļa purva pieder pašvaldībai, bet daļa pieder akciju sabiedrībai. Purva teritorija ir ļoti liela, taču tur atrodas daudz dabas aizsargājamo teritoriju. Tur ir medņu rieta vietas un vēl citas ar likumu aizsargātas teritorijas. Protams, šajā situācijā vides dienesti nepiekrīt ražošanas paplašināšanai. "Latvijas valsts mežiem" nekāda saimnieciskā darbība purvā nenotiek, vienīgi netālu no Vectilžas, kur atrodas saimnieciskie meži, nelielā apjomā notiek meža izstrāde. Ražotnes paplašināšana atkarīga no dabas aizsardzības institūcijām, vai tās atļauj to darīt, vai neatļauj.

Akciju sabiedrība "Latvijas valsts meži" šajās

dienās atzīmē savu jubileju - nu jau 16. Kāds bijis aizvadītais laiks?

- Akciju sabiedrība "Latvijas valsts meži" dibināta 1999.gada 28.oktobrī. Par godu šim notikumam

mežsaimniecības saimniecības daļa iegādājās lielus klijņgerus, ar ko mežsaimniecības darbinieki no vadības puses tika uzcieņāti. Mūsu biroju greznoja lenta ar lielu uzrakstu - akciju sabiedrībai "Latvijas valsts meži" - 16, lai darbinieki un iedzīvotāji neaizmirst, ka uzņēmumam ir dzimšanas diena. Ziemeļlatgales mežsaimniecības komandu komplektēju pats. Liela daļa no tiem cilvēkiem, domāju, puse vai pat vairāk, kas uzsāka darbu mežsaimniecībā tūlīt pēc tās izveidošanas to arī turpina. Mežsaimniecībā ir 7 meža iecirkņi, kuros strādā pa diviem cilvēkiem - meža atjaunošanu un kopšanu. Mums ir arī mežizstrādes iecirknis, kur četri cilvēki strādā birojā Rēzeknē, bet pieci - mežizstrādes meistari reģionos. Tad vēl ir plānošanas struktūrvienība, kas gatavo cirsmas - 12 cilvēki reģionā, bet trīs - birojā, vēl meža infrastruktūras speciālisti, kas ir atbildīgi par meža infrastruktūru, tostarp arī par ceļiem. Kopā Ziemeļlatgales mežsaimniecībā strādā 65 darbinieki un tikai aptuveni 20 no viņiem - birojā Rēzeknē. Kopš akciju sabiedrības dibināšanas tajā strādā Balvu pusē zināmi cilvēki: Andrejs Žukovskis, Andris Duļbinskis, Ainis Galvanovskis, Aivars Vanags, kurš jau aizgāja pensijā, Aldis Zaremba. Darbi sokas labi. Gadu no gada mēs izpildām tos uzdevumus, kas mums uzstādīti. Meži ir kopti, atjaunoti, ar ko var tikai lepoties.

Kas Jums šajos gados sagādājis lielāko gandarījumu?

-Neapšaubāmi, lielākais prieks ir par skaistajām jaunaudzēm, ko šajos gados esam izaudzējuši. No cilvēkiem un masu medijos reizēm izskan viedoklis, ka mežu izcirtis un paliks plika vieta. Mežs tur vairāk neaugs! Mežs, ko valsts mežos izcirtis akciju sabiedrība, tiek atjaunots divos veidos - vai nu mākslīgi, vai dabīgi. Latvijā ir tā: ja cilvēks neiestādīs mežu, tad par to parūpēsies Dieviņš. Jautājums ir tikai par kopšanu un kvalitāti. Mēs arī nedrīkstam visu nocirsto mežu atjaunot mākslīgi, jo ir jāaglabā ģenētiskā daudzveidība. Stādi nāk no ierobežota koku skaita sēklām, ko ievāc koku plantācijās, tādēļ aptuveni 40% izcirtumu tiek atstāti dabīgai atjaunošanai. Mēs neatstāsim pēc sevis sliktākus mežus par tiem, ko saņēmām mantojumā.

Valsts mežos ir lielas komercmedību platības. Arī pats esat mednieks. Kā veicas šajā jomā?

-Ar komercmedībām, kas notiek Lubāna pusē un Žiguros, nodarbojas atsevišķa akciju sabiedrības struktūrvienība. Medības notiek, turklāt veiksmīgi. Arī pats esmu mednieku kluba "Mežabrāļi" prezidents, un mūsu kolektīva medību platības atrodas starp Nagļiem un Varakļāniem. Šajā medību sezonā mūsu kolektīvam ir atļauts nomedēt 9 aļņus, no kuriem esam nomedējuši jau 7, vienu no tiem arī es. Sūdzēties nevar! Taču ir citas problēmas, par ko jārunā, kas skar arī Balvu pusi - tie ir meža dzīvnieku postījumi. Dzīvnieku paliek aizvien vairāk - aļņu, briežu, stirnu, līdz ar to vairāk rodas briesmu. Cilvēki tās saskata, ja meža dzīvnieks uz ceļa izraisa avāriju. Bet pastāv arī citas briesmas - dzīvnieki aizvien vairāk noposta jaunaudzēs, tās noēdot. Mežsaimniecībai ar katru gadu jāpatērē aizvien vairāk līdzekļu, lai šīs jaunaudzēs aizsargātu. Pērn, apstrādājot ar repelentiem, kas ir dabīgas izejvielas, aizsargājām 150 hektārus jaunaudžu, šogad - 300, bet nākamgad būs ap 400. Postījumi parādās starp Balviem un Viļaku, kur aļņi, arī brieži ir labi iedzīvojušies. Lielas problēmas ir mežu masīvos, kas pieguļ Teiču rezervātam, jo rezervātā nemedī. Tur dzīvnieki guļ, bet ēst nāk valsts mežu jaunaudzēs. Valsts meža dienestam ir vēlme dzīvniekus aizstāvēt, taču esam vienojušies par saprātīgu dzīvnieku blīvumu, kas nenodarīs tik lielu postu, jo kuram gan patīk, ja viņa stādītos kociņus kāds noēd?!

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Pieredze

Brīvlaiku izmanto lietderīgi

Aizvadītajā nedēļā, kad skolēni atpūtās no mācībām, aktīvākie un mērķtiecīgākie no viņiem izmantoja Balvu Bērnu un jauniešu centra (BBJC) piedāvāto iespēju iepazīt dažādas profesijas, piedaloties Karjeras nedēļā. Jaunieši apmeklēja Nodarbinātības Valsts aģentūras Balvu struktūrvienību, aptieku un slimnici, uzzināja par policistu, tiesnešu, pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes darbu, tikās ar uzņēmējiem un apmeklēja novada domi.

Karjeras nedēļu skolēni uzsāka Nodarbinātības Valsts aģentūras Balvu struktūrvienībā, kur tikās ar karjeras konsultanti ANDU BOGDĀNI. Jaunieši noklausījās lekciju par NVA rīkotajiem atbalsta pasākumiem jauniešiem. Viens no tiem ir iespēja mācīties, apgūstot neformālo izglītību, piedaloties konkurētspējas paaugstināšanas pasākumos un darbnīcās jauniešiem, kā arī profesionālās tālākizglītības un profesionālajā pilnveidē. Karjeras dienu nedēļas dalībnieki uzzināja arī par NVA piedāvātajām programmām, kas palīdz jauniešiem iesaistīties darba tirgū. NVA darbiniece paskaidroja, kas katram no viņiem jāzina par sevi, lai veiksmīgi plānotu karjeru, kā arī atklāja soļus, kas jāspēr, lai kļūtu par veiksmīgu profesionāli. Jaunieši aizpildīja testu "Tavs darbības stils", lai noskaidrotu savu personības tipu, kas viņiem turpmāk palīdzēs piemērotas profesijas izvēlē.

Anketas uzdevums būs uzzināt, kādas profesijas interesē mūsu jauniešus, lai varētu ielānēt nākamgad apmeklējamus objektus.

Kas notiek slimnīcas pagrabā?

Otrdien Karjeras dienu dalībnieki pievērsās medicīnas jomai. Viņi apmeklēja aptieku, lai tuvāk uzzinātu par farmaceita profesiju. Vēlāk vecākā medicīnas māsa AIJA DILLE jauniešus iepazīstināja ar Balvu slimnici, kur viņi uzzināja ne tikai par mediķu ikdienu, bet arī par saimniecisko darbību, kas ir ne mazāk svarīga, lai nodrošinātu medicīnas iestādes funkcionēšanu. Jaunieši pabija slimnīcas pagrabtelpās, kur notiek veļas mazgāšana un gludināšana, vairāk uzzināja par sterilizēšanu un dezinficēšanu, ieskatījās pat ierīcē, kur uzglabā donoru asinis. Paliekošu iespaidu atstāja operāciju bloka apmeklēšana.

Karjeras dienu laikā lielu interesi skolēni izrādīja par tiesībsargājošo iestāžu darbību. Trešdien 31 jaunieši apmeklēja Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Balvu iecirkni, kur Kārtības policijas nodaļas inspektors ILMĀRS VIZULIS pastāstīja par Valsts policijas struktūru, darbiniekiem un viņu funkcijām. Jaunieši apskatīja policijas telpas, atskurbtuvi, ieskatījās īslaicīgās aizturēšanas kamerās, iepazīta kriminālistikas eksperta darbu, kā arī apmeklēja trenāžieru zāli, kur policistiem ir iespēja sevi uzturēt labā fiziskā formā.

Vēlāk karjeras dienu dalībnieki devās uz Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi, kur Balvu struktūrvienības vadītājs ANDRIS MARTUZĀNS pastāstīja par iestādes struktūru, tās dibināšanas iemesliem un vēsturi. Ar interesi skolēni apskatīja dažādu vēstures periodu pasēs. Viņi uzzināja arī par samērā jaunu dokumentu – ID karti, kā arī tuvāk iepazīs ar šobrīd spēkā esošās Latvijas Republikas pases identifikācijas zīmēm.

Savukārt Balvu rajona tiesās priekšsēdētājs EDUARDS VEISS skolēniem pastāstīja par tiesu sistēmu Latvijā, par iztiesājamo lietu virzību, par cietumiem, par advokātu, prokuroru un tiesnešu pienākumiem, kā arī minēja dažādus piemērus no tiesas ikdienas.

Plāno nākamās karjeras dienas

"Apmeklēju policiju, tiesu, pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi, pabiju biznesa centrā, ciemojos uzņēmumā "Sapards", pirmo reizi apskatīju operāciju zāli Balvu slimnicā. Bija ļoti interesanti. Ļoti patika tiesā, kur Eduards Veiss ne tikai stāstīja par savu darbu, bet minēja arī dažādus reālus gadījumus no tiesu prakses," karjeras dienās pieredzēto atklāj 15-gadīgā Balvu Valsts ģimnāzijas audzēkne MADARA LAPSE. Skolniece stāsta, ka vēl nav izlēmusi, kuru profesiju izvēlēšies, tomēr pagaidām sliecas apgūt uzņēmējdarbību. Madara ir absolvējusi Balvu Mākslas skolu, tomēr šo jomu nevēlas pārvērst par maizes darbu. Tā kā visi mācību priekšmeti viņai padodas vienlīdz labi, galīgo lēmumu par nākotnes nodarbošanos jaunieši pieņemt nav viegli.

Arī viņas draudzene un skolasbiedrene SABĪNE VIĻUMA pagaidām nezina, ar ko nodarbosies nākotnē, tāpēc ar interesi iesaistījās Karjeras dienu pasākumos. Jaunieši piesaista militārā joma un, iespējams, nākotnē viņa dienēs robežsardzē. Otra iespēja ir kļūt par dizaineri, jo, tāpat kā draudzene, Sabīne ir absolvējusi Balvu Mākslas skolu. Jauniete uzskata, ka Karjeras dienas viņai un citiem skolēniem ir nepieciešamas, tādēļ jau tagad kopā ar BBJC darbiniecēm plāno, kādus uzņēmumus un iestādes varētu apmeklēt nākamgad. "Interesanti būtu iegriezties kādā ēdināšanas uzņēmumā vai lauku tūrisma objektā, interesē arī žurnālistika," atklāja meitene. Kopā ar skolasbiedrenēm viņa sāksusi izstrādāt aptaujas anketu, ko izplatīs savā skolā un ko varēs aizpildīt arī novada mājaslapā. Anketas uzdevums būs uzzināt, kādas profesijas interesē mūsu jauniešus, lai varētu ielānēt nākamgad apmeklējamus objektus.

Iepazīst uzņēmēju un ierēdņu darbu

Ceturtdien jaunieši pievērsās uzņēmējdarbībai, apmeklējot Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centru, kā arī uzņēmumu "Sapards", kur iepazīta uzņēmēju darba plusus un minusus, bet nedēļas noslēgumā devās uz Balvu novada domi, kur vairāk uzzināja par pašvaldībā strādājošo darba ikdienu. "Izstaigājām visu domes ēku. Iegriezāmies grāmatvedībā, lietvedībā, uzzinājām par izpilddirektora un citu pašvaldības speciālistu pienākumiem," par novada domē

redzēto stāsta BVĢ skolniece DŽULIJA APINE. Jauniete uzskata, ka pašvaldībā strādāt nav viegli. Viņa pagaidām nav izvēlējusies sev piemērotāko profesiju, bet zina vienu: "Gribu strādāt ar cilvēkiem, nevis papīriem."

Noslēdzot Karjeras nedēļu, BBJC jauniešu darba speciāliste INĀRA FROLOVA atklāj, ka nedēļas laikā karjeras pasākumos kopumā piedalījās 101 skolēns. Viņa pieļauj,

ka nākamgad Karjeras nedēļa norisināsies mazliet citādāk, jo jau šobrīd tiek domāts par iespēju apmeklēt uzņēmumus un iestādes citās pilsētās, piemēram, Rēzeknē. "Tur varēs iepazīt uzņēmumus, kādu nav Balvos, piemēram, tipogrāfiju. Par to domājam laikus, lai šim mērķim varētu ielānēt līdzekļus nākamā gada budžetā," paskaidroja I.Frolova.

Foto - no personīgā arhīva

Kāda profesija vispiemērotākā? NVA Balvu struktūrvienībā Karjeras dienu dalībnieki ne vien uzzināja par šīs iestādes piedāvātajām iespējām, bet, aizpildot testu, pārliecinājās, kāds darbības stils piemīt katram no viņiem. Šīs zināšanas jauniešiem palīdzēs saprast, kāda profesija viņiem ir vispiemērotākā.

Foto - no personīgā arhīva

Bez modernām tehnoloģijām neiztikt. Balvu slimnīcas intensīvās terapijas nodaļā skolēni pārliecinājās, ka visi svarīgākie pacienta veselības rādītāji no viņiem pieslēgtajiem aparātiem ar modernu tehnoloģiju palīdzību nonāk mūsu posteni, kur datora ekrānā viņas var sekot izmaiņām pacienta veselības stāvokli.

Strādā eksperts. Policijā VK Kriminālistikas pārvaldes Latgales ekspertu nodaļas eksperte Anna Baltā parādīja, kā aizdomās turētajiem noņemt pirkstu nospiedumus.

Tiesā. Tie, kuri turpmāk vēlētos strādāt tiesībsargājošās iestādēs, ar interesi klausījās Balvu rajona tiesas priekšsēdētāja Eduarda Veisa stāstītajā.

Foto - no personīgā arhīva

Uzņēmumā "Eco Fabrika". Daudzus skolēnus jau tagad interesē uzņēmējdarbība, tādēļ viņi labprāt iepazīta šo darbības jomu.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Aktuāli

Jaunā pārtika, ko ēdīsim nākotnē

Eiropas parlaments un Padome plāno papildināt jaunās pārtikas regulu. Ko tas dos un kādus jaunās pārtikas produktus iepazīs Eiropas parlamenta deputāte, skaidro INESE VAIDERE.

Kāpēc tas vajadzīgs

Kāpēc radusies nepieciešamība runāt par jaunu Eiropas Savienības regulu pārtikas jautājumā? Deputāte I. Vaidere skaidro, ka pagaidām mēs dzīvojam pēc 1997. gada regulas noteikumiem, kurā nav ietverti jaunās pārtikas produkti un nav arī produktu ar saucamajām nano-daļiņām. Tādēļ jau 2008. gadā bija radies priekšlikums regulu grozīt, taču dalībvalstīm, balstoties uz savām interesēm, bijuši iebildumi. I. Vaidere informē, ka tikai tagad starp valstīm panākta daudz-maz pieņemama vienošanās. Kāds ir jaunās regulas mērķis? Deputātes skaidrojums: "Mērķis ir centralizētas ES sistēmas izveide, kas jaunās pārtikas izsniegšanas procesu padarītu ātrāku un lētāku, vienlaikus uzturot līmeni sabiedrības veselības aizsardzību. Mērķis ir atvieglot arī trešo valstu noderīgās pārtikas ienākšanu mūsu tirgos." Deputāte uzsver, ka šī direktīva nav attiecināma un nerisina jautājumu par klonēšanu un ģenētiski modificēto pārtiku.

Produkti jau ir veikalā

Kas ir jaunā pārtika? Produkti ar mainītu molekulāro sastāvu, mikroorganismi, fungi, aļģes un pārtika, kas iegūta no šūnveida vai audu kultūrām. I. Vaideres atziņa: "Mērķis un direktīva ir laba lieta, taču, protams, kā jebkuram iedzīvotājam, arī man pastāv bažas. Piemēram, jau ir radīts pirmais hamburgers no kultivētām govju šūnām. Izmantojot cilmes šūnas, no dažām govju šūnām var sarāžot desmit tonnas gaļas. Piedodiet, mani tas biedē! Es pati esmu un palieku dabīgas izcelsmes pārtikas piekritēja."

Pazīstamākie jaunās pārtikas produkti ir, piemēram, čia sēklas, krila eļļa, fitosteroli. Vēl viens jaunās pārtikas veids ir ar inženierijas paņēmieniem iegūts nanomateriāls. Tādas daļiņas izmanto krāsvielas iegūšanai, piemēram, pievieno kafijas pienam, arī saldīnātājiem. Protams, vienmēr var bažīties, vai valstīs, no kurām nāk jaunā pārtika, to patiešām ražo pietiekami kvalitatīvu un nekaitīgu. Tāpēc Eiropā pastāv vienotā pārtikas drošuma institūcija, kuras uzdevums būs to zināt un pārraudzīt. Veiks zinātniskus pētījumus un sniegs atbildi, cik droši ir lietot Eiropā pārtikas produktus no trešajām pasaules valstīm.

Bagāto valstu problēma

Eiropas parlamenta pārliecība, ka pasaules tautas daudz labāk varētu pabarot ar labu un kvalitatīvu pārtiku, ja Eiropas Savienībā cilvēki izturētos citādāk pret to, ko viņi tagad ēd. Diemžēl bagātajās valstīs, atzina deputāte, cilvēki pulcējas pie mežoniņi noklātiem galdiem un pēc tam labas pārtikas lielu daudzumu vienkārši izmet atkritumos, jo to nedrīkst

Kulinārijas eksperte. Signe Meirāne uzskata, ka jaunās pārtikas produkti mūsu ikdienā ienāks arvien vairāk, jo līdz ar jauno ES regulu šis ceļš būs ātrāks un vienkāršāks. Arvien vairāk būs gan svaigu, gan arī kaltētu un pulverveida pārtikas produktu.

Nogaršojam.

Eksperte piedāvāja nogaršot dažādus produktus, lai zinātu, kā tie garšo. Godži ogas, amarants, spirulīna. Spirulīna ir aļģe, ar kuras zaļo pulveri cilvēks var uzņemt daudz vērtīgu un organismam nepieciešamu uzturvielu. Sausos pulverus ieteicams baudīt, sajauktus ar kefīru vai sulu.

atdot ne dzīvniekiem, ne trūcīgajiem. Aplēsts, ka atkritumos izmet 25% pārtikas. Tāda attieksme raksturojama kā barbariska. "Tā ir bagāto valstu problēma, kā limitēt to, ko vienkārši izmet," uzskata deputāte.

Sajūtas galvā, ne uz mēles

Kulinārijas ekspertei pavārei SIGNEI MEIRĀNEI ir pieredze, kā garšo vairāki jaunās pārtikas produkti sagatavotā veidā. Viņa nobaudījusi, piemēram, kāpurus, meksikāņiem raksturīgu ēdie-

nu, un arī sienāžus, ko Taizemē audzē pāris tūkstošos fermu: "Baudot šīs uzskaidas, manas sajūtas bija vairāk galvā, nevis uz mēles. Šo produktu ražotāji mēģina ielikt mazās porcijās ievērojamu proteīna daudzumu. Tas ir galvenais iemesls, kāpēc tagad tik daudz runā par insektiem un veic pētījumus. Ar vienu mazo karotīti varam uzņemt daudz vairāk proteīna, nekā apēdot lielu gaļas gabalu. Insekti ir daudz drošāka opcija arī, skatoties ražošanu kopumā. Visus insektus, pirms tos gatavo pasniegšanai, vairākas dienas baro ar speciālu pārtiku, lai viņus attīrītu."

Uzziņai

- Jaunā pārtika ir tāda pārtika un pārtikas sastāvdaļas, kuras līdz 1997. gadam ES netika patērētas ievērojami nozīmīgā daudzumā.
- Atļaujas jaunajiem produktiem izsniegs ES mērogā. Patlaban jaunās pārtikas pieteikuma apstiprināšana vidēji aizņem trīs gadus.
- 2015. gadā ES reģistrētā jaunā pārtika: Vitamīns K2 (koronāro sirds slimību, osteoporozes un asinsvadu apkaļķošanas novēršanai), termiski apstrādāti piena produkti, rafinēta eļļa (iegūta no auga 'Buglossoides arvensis' sēklām).
- Produkti, kas nav aizliegti, taču tiem atteikta tirgošanas atļauja: nangai rieksti, stēvija, betains.

Īsumā

Vecums nav šķērslis

Par fizisko un psihisko veselību svarīgi rūpēties jebkurā vecumā. Tāpēc Slimību profilakses un kontroles centrs atgādina, ka vecums nebūt nav šķērslis, lai cilvēks labi justos. Vajag vien ievērot veselīga dzīvesveida principus – būt fiziski aktīvam, lietot veselīgu uzturu, izvairīties no atkarību izraisošām vielām un, protams, regulāri apmeklēt ārstu, lai laikus atklātu iespējamās saslimšanas. Vecāka gadagājuma cilvēkiem iesaka doties pastaigās. Daudzās pilsētās šim nolūkam ir izveidoti veselības maršruti, un vingrojumus izstrādājis fizioterapeits atbilstoši senioru vecumam.

Svarīgi rūpēties par psihisko veselību. Viena no nopietnākajām saslimšanām, kas parasti palielinās līdz ar gadiem, ir demence. Tā ietekmē atmiņu, domāšanu, uzvedību un spēju veikt ikdienas aktivitātes. Pirmo pazīmju vidū var būt regulāra aizmāršība un laika izjūtas zudums, arī grūtības veikt ikdienas darbus, piemēram, gatavot ēdienu, uzkopt dzīvokli. Pamanot pazīmes, svarīgi vērsties pēc palīdzības pie ārsta, lai aizkavētu slimības tālāku attīstību.

Lielais autobuss ieradīsies Balvos

Viena no zināmākajām un informatīvākajām metodēm krūts vēža savlaicīgai atklāšanai ir mamogrāfija. Šo izmeklējumu pacientes var veikt ar Nacionālā veselības dienesta vēstulēm bez maksas, kā arī ar ģimenes ārsta nosūtījumu, piedaloties tikai ar valsts noteikto līdzmaksājumu. Izmeklējuma rezultātu "Veselības centrs 4" saglabā pacientu elektroniskajā datu bāzē, un katru nākamo izmeklējumu var salīdzināt ar iepriekšējo. Sievietes dažkārt uztrauc jautājums, vai mamogrāfija ir kaitīga? To veic ar vājaku rentgenstarojumu, nekā kaulu rentģenu. Kopējā starojuma deva ir atkarīga no krūts lieluma. Izmantojot 3D tomosintēzi, samazinās otrreizēja izmeklējuma nepieciešamība.

Mūspuses novadu sievietes aicina pārbaudīt krūtis, izmantojot mobilā mamogrāfa pakalpojumu Balvos, pie tirgus laukuma. Lielais "Veselības centrs 4" autobuss ieradīsies **30. novembrī** un **1. decembrī**. Līdzī jājņem Nacionālā veselības centra vēstule.

Mans padoms

Mazas sēkļiņas ar riekstu garšu

ILONA ČAKĀNE, dzīvo Balvos

Čia ir mazas, tumšas sēkļiņas ar patīkamu riekstu garšu. Pirmo reizi par tām izlasīju kādā žurnālā. Bija teikts, ka tās ļoti bagātas ar proteīniem un šis dabiskais, ļoti barojošais

produkts viegli pieejamā veidā satur neaizstājamās aminoskābes, polinepiesātinātās taukskābes Omega-3 un Omega-6. Speciālisti skaidro, ka čia sēklas kalpo kā papildus enerģijas avots, turklāt viegli uzsūcas un sniedz sāta sajūtu, veicinot svara samazināšanu. Bija teikts, ka čia ir lielisks kalcija avots, kas nepieciešams normālai kaulu un muskuļu sistēmas attīstībai un funkcionēšanai. Nolēmu izmēģināt, kā tās garšo un vai man patiks. Sēkļiņas vajag uzbriedināt ūdenī, pēc tam tās pa karotei pievienoju jau gatavam putrām. Garšoja tīri tā nekas, putrai bija riekstu piegarša. Uzbriedinātās čia var pievienot arī zaļajiem kokteiļiem. Nemāku spriest, kāda isti bija iedarbība, taču jutos labi. Iespējams, patiešām radija enerģiju un lielāku mundrumu, nekā pirms tam. Tagad kādu laiku ar čia vairs neaizraujos, jo cenšos izmēģināt kaut ko citu. Piederu pie cilvēkiem, kuri nevēlas lietot zāles un medikamentus, tādēļ cenšos uzturēt sevi formā citādā veidā, lai neslimotu. Iesaku dažādus veselības uzturēšanas variantus izmēģināt arī citiem. Ja neko neizbauda uz savas ādas, tad arī nevar zināt, kā iepriekš nezināmi produkti garšo un vai tie patiks.

Lappusi sagatavoja M. Sprudzāne

Ikdiena

Ekoloģiski tīrs klusums un aitas

Rugāju novadā, mežainā apvidū, paveras izcirtums un glīti iežogota teritorija. Aitu kūts, dzīvnieki un guļbūves namiņš ar skaidu jumtu - Baķu mājas, kur saimnieko MĀRA un AIVARS BAĶI. Ši viņiem būs otrā ziema, ko, rūpējoties par aitām, aizvadīs šajā lauku vidē. No kurienes nākuši un kāpēc viņiem vajadzīgas aitas,- saruna ar pašiem saimniekiem.

Esat atgriezušies, lai pievērstos aitkopībai. Kāpēc tieši šeit?

AIVARS:- Te ir mana dzimtā puse, senču mājas, ko agrāk sauca par Vēzi, blakus tek Bolupīte. Pirms kara ceļmalā vectēvam piederēja krogs. Ir saglabājusies bilde ar tādu skatu. Mana māsa tagad dzīvo dzimtas mājā mums kaimiņos. Bet šeit, kur tagad sēžam virtuvē un dzeram kafiju, auga krūmi. 2000.gadā sākām tos zāgēt un pēc tam uzcēlām šo māju. Mums ar sievu bija projekts: ko darīsim, kad kļūsim pensionāri? Siguldā bija dzīvoklis, bet vai niksīm tajā visu gadu? Tāpēc sapņojām, tiklīdz sniegs un dubļi nost, tā brauksim uz šejieni un baudīsim dzīvi. Bet ar to vien šķita par maz. Laukos taču vajag arī kaut ko darīt.

Šī māja ar skaidu jumtu ir pašu būvēta?

MĀRA:-Sapratām, ka spējam un protam daudz ko izdarīt pašu spēkiem. Arī māju uzcēlām. Vai, kā Aivars mani toreiz nomocīja! Lika celties piecos rītā un – pie darba. Strādājām līdz vienpadsmitiem vakarā, un tad atkal piecos augšā. Plēsām sūnas un vedām, darijām visu, ko vien pratām. Tikai plīts virtuvē un kāpnes uz otro stāvu nav mūsu pašu roku darbs. Viss pārējais gan!

AIVARS:- Saprātuši, ka esam tik spējīgi darboties, uzcēlām mazu muižiņu pie Siguldas. Ar domu, ka to pārdošim, brauksim uz Itāliju un dzersim tur vīnu. Bet atnāca krīze, un muižiņai neradās pircējs. Un tad es redzēju zīmīgu sapni: Bils Geitss, pasaulslavenais datoru tehnoloģiju meistars, sēž pļaviņā, lasa grāmatu un saka: "Nekad neesmu tik forši juties kā tagad. Miljardi sapelnīti, bet business ir piegriezies. Tāpēc nopirku aitas..." Un mums arī parādījās aitas. Sākumā dažas, pēc tam jau pāri 60. Taču Siguldas apkaimē tām īsti nebija vietas, jo apkārt atradās ārzemnieku īpašumi. Kļuva riskanti tur palikt un saimniekot. Tagad mums šis muižiņas vairs nav. Pārdota. Šī būs piektā ziema, kopš vispār nodarbojamies ar aitkopību un otrā ziema, kopš dzīvojam Rugāju novadā.

1.decembrī Jums būs sava veida jubileja – paliks tieši gads, kopš dzīvojat Rugāju novadā. Kā esat iejutušies?

AIVARS:- Mums te ir super izjūtas! Apkārt pļavas, dzīvnieki. No rīta piecelies, dzer kafiju un aiz loga tā-āda ainava... Šovasar bija viena slikta diena, kad bijām Rīgā. Kamēr mašīna autoservisā, izstaiģājām muzeju, pasēdējām parkā uz soliņa, paēdām pusdienas, iedzērām glāzi alus un kļuva garlaicīgi. Bet šeit, Rugājos, garlaicīgu dienu nekad nav.

MĀRA:- Mums ir pietiekami daudz gadu. Jaunībā cilvēki parasti tiecas kaut kur projām, viņiem vajag pilsētu un burzmu apkārt, bet ar laiku izjūtas un dzīves uzskati mainās. Abi esam pedagogi, daudz un nopietni strādājuši. Bet tagad man vajag šo klusumu. Ja jābrauc uz veikalu, cenšos braucienu atlikt uz vēlāku laiku, jo man negribas būt cilvēkos. Šeit mēs jutāmies brīnīšķīgi.

Vai Jūsu ikdienai tomēr ir zināms režīms?

MĀRA:- Kad neskrien jēriņi, tad nenaspringstam. Pieceļamies, dzeram mierīgi kafiju un skatāmies pa logu. Lielie koki, kamēr nebija sals, bija burvīgi. Bet tagad gan jāceļas un jāiet uz kūti arī naktī – dzimst jēri. Taču šai aprītei ir jēga, jo vēlu rudenī dzimušos mazuļus pēc tam var vieglāk un dārgāk pārdot. Mums tagad ir 75 aitū mamma, 21 mazais jērs, pāris desmiti jaunaitiņi. Līdz jēru pārdošanas laikam ganāmpulkā parasti ir 150-160 dzīvnieku.

Stāstījāt, ka arī šis rīts bijis nedaudz nervozs - aitū mātei aizgaldā trīnīši.

MĀRA:- Nakti vēl nekā nebija, bet no rīta priekšā divi mazie, un izskatījās, ka būs vēl viens. Tā arī notika – ieradās trešais. Būtibā mēs nepriecājamies, ja aitam gadās trīnīši. Viņi tad piedzimst ar mazāku svaru, un ļoti bieži viens jēriņš mums jāiet un jāpiebaro. Normāli ir divi mazie, ko aitas labi izbaro. Vidēji rēķinot, mūsu ganāmpulkā aitū mātei dzimst 1,5-1,7 mazuļi.

Lauku saimnieki.

Māra un Aivars Baķi jūtas laimīgi. Savs kaktiņš, savs stūrītis zemes. Un istenojies sapnis par aitām.

Abi esat mācību spēks – pasniedzēji. Vai iepriekš pašiem bija zināšanas uz izpratne par aitkopību?

MĀRA:- Vecmammai laukos Lazdukalnā bija aitas, un es tur pavadīju visas vasaras. Jā, un divas vasaras ganiju kolhoza aitas. Man atausa atmiņā šī aitū izjūta, kad ar vīru runājām, ko darīsim, aizgājuši pensijā. Tikai tobrīd pati domāju, ka turēsim pāris aitas, nevis lielu pulku.

AIVARS:- Mēs jau šajā vidē esam iespraukušies. Jelgavā mācījos trīs dienu kursus, saņēmu sertifikātu un drīkstu savam ganāmpulkam pats kārtot visus radu rakstus. Mums tagad ir daudz kontaktu, ir kam piezvanīt un uzdot jebkādu jautājumu, ja paši nezinām, kā rīkoties. Sākumā mēs zvīnījām pat vairākas reizes dienā un jautājām visu ko. Jā, un ir taču arī grāmatas, internets. Notiek Aitū dienas, kur braucam, skatāmies un runājamies. Aitkopju audzētāju biedrībai vadīju datorkursus un tajos arī sapazināsim ar aitū audzētājiem. Nav problēmu noskaidrot jebkuru jautājumu, vajag tikai rīkoties.

MĀRA:- Mācāmies arī no savas ikdienas. Mums bija gadījums, kad aitū māte stipri mocījās dzemdībās, diviņi bija sapinušies, aizgājuši bojā un pēc tam nomira arī aita. Un vakar kūti es atkal redzēju līdzīgu ainu. Protams, nobijāmies un šoreiz uzreiz saucām veterinārārstu. Kamēr viņa brauca, vienu jēriņu jau dabūjām laukā. Viss beidzās labi, bet jēri gan bija stipri lieli. Taču ir piedzīvots arī kuriozs. Reiz vīrs mani Siguldā izsauca no mācību stundas, par ko pēc tam dabūju brāzienu, jo aitiņai notika dzemdības. Jēriņš nāk, bet viņš izskatās galīgi nekāds - pietūcis, ar izbāztu mēli. Izvilku, nometu malā un ķeros pie otra. Tas arī tāds pats. Nu labi, ja nav, tad nav, norakstījām zaudējumos. Bet skatāmies: abi jēriņi pēc brīža ceļas augšā un nāk klāt. Dzīve māca. Noskaidrojām, kamēr nabassaitē nav pārrauta, dzīvnieks ir saistīts ar māti, elpo un ir dzīvs. Jēru sliktais izskats toreiz bija mājīgs. Tagad zinu, ka daudz sliktāk, ja jērs nāk ar kājām pa priekšu. Viņš var piedzimt dzīvs, taču pēc tam tik un tā aiziet bojā, ja ir sadzēries augļūdeņus.

Cik viegli ganāmpulkam izdodas nomainīt kažokus? Kas aitas cērp?

AIVARS :- Vispirms es noskatījos klipu, kā to dara. Kā aitū nosēdina, kur un kādas pirmās stripas izdzen. Iesāku cirpt, pēc tam skrēju uz māju un skatījos tālāk. Gāja – bla-bla-bla, un pirmā aita pēc manas cirpšanas izskatījās briesmīga. Ar otro gāja nedaudz labāk, bet piektā aita jau bija pavisam smuka. Aitas mums cērp profesionāji. Atbrauc pašā pēcpusdienā, strādā līdz vakaram, pārguļ nakti un otrā rītā līdz pulksten 11 visas aptuveni 80 aitas ir nofirzētas. Uzskatām, ka tas nav dārgs pakalpojums - 3 eiro par aitū. Profesionālis vienu dzīvnieku nofirzē pāris minūtēs, taču fiziski tas nebūt nav viegli. Katra aita jānoķer, jānosēdina, un cirpējs visu laiku strādā salikušu muguru.

Izskatās, ka Bila Geita padoms par aitām Jūsu dzīvi patiešām pārvērtis gluži citā virzienā.

AIVARS:- Viņam ir daudz vērtīgu padomu. Varu noskaitīt vēl citus. Kaut vai šis: starp dibenu un divānu dolārs pie tevis neatrīpos. Vai arī: darbā jāpieņem slinkie, jo viņi vienmēr izdomās, kā atrisināt problēmu. Vēl viens: ja tev patīk tas, ko dari, tad pašam nav jāstrādā. Es šos teicienus stāstu arī

Mājas iekšskats pirmajā stāvā. Savu lauku māju Rugāju novadā Baķi uzbūvēja pāris gados, ieguldot izdomu un lielu darbu. Plēsa skaidas jumtam un paši to arī uzsita. Tagad jumtā reizēm patiek uzmetties dzenim un viņš sāk tur kalt.

studentiem, kad braucu pie viņiem uz Rīgu. Esmu programmētājs, bet studentiem mācu to, ko citi nestāsta. Piemēram, kā programmēt svītru koda tehnoloģijas un kā datu bāzēs ielikt kredītus un debetus. Tas ir visai sarežģīti.

Kā Jūs tērētu peļņu, ja tāda būtu gūta?

AIVARS:- Kad mēs saņemtu šķirnes aitū saimniecības statusu, pārpalikums starp izdevumiem un ienākumiem gadā varētu būt septiņi tūkstoši. To tad varētu notriekt. Mēs aizbrauktu uz siltajām zemēm, sēdētu jūras krastā un dzertu vīnu.

Jūsu sētā redzami arī citi dzīvnieki – kazas un truši. Kāds labums no tiem?

MĀRA:- Tagad trušus vairs netur simtiem, jo to kopšana un barošana ir ļoti darbietilpīga, un nekāds business īsti nesanāk. Trušis jāaudzē vairākus mēnešus, un, kad pēc tam pasaka cenu – 7 eiro kilogramā, pircēji savelk lūpas: tik dārgi! Bet katru dienu jāpieiet pie katra būra, jāredz katrs dzīvnieks, jābaro ar zāli, graudiem, burkāniem... Tagad trušus turam pašu priekam un vajadzībai, mums ir aptuveni simts. Kad ir mazie trušeņi, ar tiem spēlējas mazbērni. Bet kazu turēšanas aprēķins vienkāršs - lai nograuz krūmus. Pēc tam tos vieglāk nogriezt. Esmu redzējusi, cik gudri dažkārt prot izriekties dzīvnieki: viena kaza palecas, pieliec zaru uz zemi, un pārējās tad var aizsniegt un ēd.

Kā Jūsu jaunākā paaudze uztver lauku vidi?

MĀRA:- Mums par abiem kopā ir astoņi bērni un 11 mazbērni. Tagad skolas brīvlaikā arī atbraukusi viena mazmeitiņa no Rīgas. Jā, mazbērniem un bērniem te patīk, taču ne visi te gribētu dzīvot. Vedekla gan saka, - lauki ir par daudz garlaicīgi – pārāk liels klusums un te nav ko darīt.

AIVARS:- Atceros ainavu pirms mēneša, kad vēl bija ļoti silts. Izkurinājām pirtiņu. Pilnmēness, migla. Mēs izskrienam no pirts, ielecam mārķā un atpakaļ pirtiņā. Tad pasēžam uz soliņa un baudām alu. Tur tālāk miglā aitū un kazu apveidi. Un visapkārt ekoloģiski tīrs klusums.

Lauku saimniecība. Pārceļoties uz dzīvi Rugāju novadā, Baķiem aitkopības joma atkal bija jābūvē no jauna: jāceļ kūts, jāierīko ganību aploki ar elektriskajiem ganiem, jāturpina zemes atkarošana no krūmājiem. Pagaidām ir lieli izdevumi, bet peļņas laiks vēl priekšā. Lielākais mierinājums, kā atzīst Māra, ka abiem ir stabili ikmēneša ienākumi – pensijas. Arī Aivars saka, ka viņi pilnīgi varētu iztikt bez aitām. Taču viņi grib darboties. Baķu ģimenei tuvākais mērķis ir nokārtot dokumentus, lai oficiāli kļūtu par šķirnes – Latvijas tumšgalve - aitu saimniecību. Faktiski viss jau tagad atbilst šķirnes aitu saimniecībai – notiek pārraudzība, ņem analīzes, aitas vērtē gandrīz kā skaistumkonkursā, piešķirot punktus. Dokumentācija oficiāli apstiprinās no slimībām brīvas fermas statusu.

Triniši. Ja nav ļoti auksts laiks, dzīvnieki iet ārā visu ziemu. Pērnziem tā darīja visus ziemas mēnešus. Mamma ar mazajiem gan nelaiž ārā, lai nepazūd. Kad nav jēru, nav arī peļņas. Vairumu aitu kauj paši un pārdod radiem, draugiem, paziņām, labi zināmiem klientiem, kuri jau novērtējuši un pieprasa šo produkciju. Izteikts pieprasījums ir Jāņu laikā. Daļu jēru pārdod arī dzīvsvārā uzpircējam, kurš atbrauc ar savu transportu, noskaita galvas un aizved.

Svarīga persona – jēriņu tētis. Jēri dzimst arī tagad – vēlā rudenī. Aitas ir lecinātas ar aprēķinu, lai daļa mazo pasaulē nāktu līdz Ziemassvētkiem, pēc tam ir dažu mēnešu pārtraukums. Tad atkal jēriņi skrien martā, aprīlī. Saimnieku aprēķins: aukstie ziemas mēneši nav piemēroti šim procesam, un otrs svarīgs aspekts: vajag līdzekļus, ar ko apmaksāt sienu un labības pirkšanu. Rudenī dzimušie jēriņi maijā, jūnijā jau sasniedz 40-45 kilogramus un tiem ir laba cena. Savukārt pavasarī dzimušie ātri tiek zālē, labi aug, un viņu nobarošana ir ekonomiski izdevīgāka.

Kā gan bez gana! Aituks ir ļoti gudrs un paklausīgs. No rītiem pats dodas apgaitā apskatīt, vai pa nakti kāds dzīvnieks nav noklīdis un aizgājis prom no mājām. Saprot un perfekti izpilda visas saimnieku komandas. Brīnījāties, kā viņš to spēj?

Arī kazas. Saimniekiem ir ne tikai aitu ganāmpulks, bet arī neliels kazu pulciņš un vēl kāds simts trušu.

Īsumā

Katrs atveda pa eglītei

Oktobra sestdienā Susāju pagasta Mežābelēs Viļakas novadā pulcējās Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas (tagad universitāte) Mežsaimniecības fakultātes mežsaimniecības specialitātes 1982.gada absolventi. Ciemiņus sagaidīja susājietis Aldis Pušpurs. "Biju solījis uzņemt pie sevis kursabiedrus. Lai arī jau pagājuši daudzi gadi, kopš beidzām studijas akadēmijā, studiju laiks ir atmiņām bagāts, un tās neizbālē. Atcerējāties pat piedzīvojumus pirmā kursa laikā, kad strādājām kartupeļu laukos. Tāli un Gunti nebija saticis kopš izlaiduma," pārdomās dalās Aldis. Pirms tam viņš nebija centīgs šādu tikšanos apmeklētājs, taču domas mainījās kopš pērnā gada. Diemžēl laiks rit, un gadi nāk klāt. Studiju biedri arī brīdi paklusēja, godinot kuratoru Pēteri Skudru, kura dzīves gaitas šīs saules mežos izbeidzās šogad.

Bijušie studiju biedri bija izpildījuši A.Pušpura iepriekšējo ierosinājumu izvēlēties un atvest savu eglīti. "Kā nekā dzīvoju bijušajā Eglavas mežniecībā, un jau šis nosaukums norāda šo Latvijai tik nozīmīgā koka īpašo nozīmi," uzsver Aldis. Sanāca vesela kolekcija, un ne tikai egles. Studiju biedri no 'Kurzemes hercogistes' atveda pat balzāma baltegli. Citi pieteica pēc iestādīšanas noteikti veikt pasākumus, lai apkarotu dzīvnieku bojājumus.

Foto - no personīgā arhīva

Sirsnīga tikšanās. Pēc pāris gadiem būs interesanti redzēt, kā kura dāvātais kociņš aug. Nākamgad studiju draugi tiksies Valmieras pusē, kur tagad dzīvojošās un strādājošās Sandras Leites vīra tēvs agrākajos gados bija strādājis Viļakas MRS.

Apbalvoti konkursa uzvarētāji

Apbalvoti populārā lauksaimnieku konkursa "Sējējs 2015" laureāti un veicināšanas balvu ieguvēji - lauksaimnieki, lauku uzņēmēji un jaunie zinātnieki. Apbalvojumu pasniegšana kļuvusi par vienu no nozīmīgākajiem tradicionālajiem lauksaimnieku pasākumiem. No mūspuses novadiem konkursam bija pieteikta viena zemnieku saimniecība, taču laureātu godā neiekļuva. Toties par laureātu godināja kaimiņnovada - Alūksnes novada zemnieku saimniecību "Kadiķi M.A" nomināciju grupā "Gada lauku saimniecība".

Iedzīvotāji neizprot, kas ir bioloģiskā pārtika

Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācijas kampaņas ietvaros veiktajā iedzīvotāju aptaujā noskaidrots, kāda ir iedzīvotāju izpratne par bioloģisko pārtiku un tās lietošanas paradumi. Aptaujā, kurā piedalījās vairāk nekā 1000 respondenti, atklājās, ka vairumam ir nepilnīga izpratne par šo jautājumu, lai arī viņi uzskata, ka lieto bioloģisko pārtiku. Tāpat aptauja atklāja, ka iedzīvotāji maz pazīst Eiropas Savienības ekomarķējumu – zaļo ekolapiņu. Tas ir marķējums, kas garantē bioloģiskās lauksaimniecības principu ievērošanu produkta audzēšanā un ražošanā.

Cilvēku vairums, kas par bioloģisku uzskata Latvijā ražotu, laukos audzētu vai kādu citu pārtiku, ir viens no šķēršļiem bioloģiskās pārtikas nozares attīstībai, jo samazina zemnieku motivāciju sertificēties. Patērētāju izpratnes palielināšanās par to, kas ir bioloģiskā pārtika, ir otrs faktors, kas veicinātu bioloģiskās pārtikas nozares attīstību Latvijā, tostarp arī produktu sortimenta paplašināšanos un cenas pazemināšanos.

Apsveicam!

Kāzu ceļojums ilgs pāris gadus

18.oktobrī Itālijas pilsētā L'Akvilā, Abruco reģionā, viens otram "jā" vārdu teica un gredzenus mija bijuši lazdūkalnieki MAIRITA LŪSE un itālis ALESSANDRO DI MARZIO. Tā kā itāļu kāzās vedēju parasti nav, arī šajās iztika bez tiem, taču, kā stāsta jaunlaulātie, tas neliedza šajā īpašajā dienā viesiem dziedāt, dejojot, izklaidēties un garšīgi paēst.

Mairita un Alessandro viens otrā ieskatījās Vecgada naktī no 2009. uz 2010.gadu Spānijas pilsētā Mursijā un vēl tagad, atbildot uz jautājumu: "Cik ilgu laiku esat kopā?", abi mēdz biedēt cilvēkus ar precīzu gadu, mēnešu un

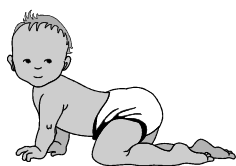
dienu skaitu. "Tā sanācis, ka gadu mija mums vienmēr ir īpaši svētki, jo Alessandro mani arī bildināja Jaungada naktī," stāsta Mairita piebilstot, ka abus noteikti satuvināja arī tas, ka viņi dzīvoja ārpus no savām dzimtajām valstīm, līdz ar to nācās saskarties ar līdzīgām problēmām un atbalstīt vienu otru krietni vairāk nekā citiem pāriem, kuri tikai sāk savas attiecības. Pēc šādām ugunskrīstībām gan Mairitai, gan Alessandro bija skaidrs, ka turpmāko dzīvi viņi vēlas veidot kopā.

Stāstot par savu kāzu dienu, jaunlaulātie teic, ka vislabākie iespaidi no šī notikuma saistīti ar to, ka pirmo reizi satikās abas ģimenes, kas pirms tam viena otru bija redzējušas vien fotogrāfijās. Īpašs prieks bija arī par draugiem no Spānijas, kuri par godu šim skaistajam notikumam ieradās Itālijā un pie reizes izmantoja iespēju pēc svinībām apskatīt Abruco reģiona skaistākās vietas. Mairita stāsta, ka kāzu tradīcijas Itālijā atšķiras no Latvijas un tajās, kā jau Itālijā, lielāka nozīme ir ēdienam. Turklāt dāvanas un apsveikumus šajā zemē pieņemts nest uz mājām pāris dienas pirms un pēc kāzām. "Lai arī kopš kāzu dienas pagājušas divas nedēļas, vēl tagad mūsu mājās ierodas ciemiņi, lai apsveiktu," stāsta jaunalulātie.

Diemžēl attāluma dēļ daudzi no Mairitai tuvākajiem cilvēkiem Latvijā kāzās nevarēja piedalīties, tādēļ, lai arī viņi saņemtu kādu piemiņu no šī burvīgā notikuma, Mairita un Alessandro uz Latviju nosūtīja tradicionālos kāzu saldumus. Un arī visiem tik ierastā kāzu ceļojuma vietā viņiem ir citi plāni. "Pāris gadus gribam pavadīt ārpus Eiropas, strādājot ar vides aizsardzību saistītos projektos, līdz ar to varētu teikt, ka mūsu kāzu ceļojums ilgs vismaz dažus gadus. Mūsu gadījumā lielākais iemesls laulībām bija tieši lēmums doties prom no Spānijas, kur dzīvojām līdz šim, un sākt darba meklējumus ārpus Eiropas. Taču, protams, izbaudījām arī iespēju nosvinēt mūsu attiecību jauno statusu un pavadīt laiku ar saviem tuvajiem – ģimenēm," teic jaunlaulātie.

Oktobrī

Reģistrēti jaundzimušie

BALTINAVAS NOVADĀ

Nikoleta Šarpova (dzimusi 20.oktobrī)

RUGĀJU NOVADĀ

Rugāju pagastā

Toms Baronovs (dzimis 10.oktobrī)

VIĻAKAS NOVADĀ

Viļakas pilsētā

Edgars Augustāns (dzimis 1.oktobrī)

Vecumu pagastā

Arturs Kokorevičs (dzimis 7.oktobrī)

BALVU NOVADĀ

Gusts Bārzdīņš (dzimis 21.oktobrī)

Reinis Čakāns (dzimis 3.oktobrī)

Eduards Jaunžeikars (dzimis 6.oktobrī)

Ivo Korniškova (dzimis 25.oktobrī)

Aleksis Kravalis (dzimis 7.oktobrī)

Toms Nikolajevs (dzimis 11.oktobrī)

Aivis Pekšs (dzimis 19.oktobrī)

Justīne Pošeika (dzimusi 18.oktobrī)

Dāvids Putāns (dzimis 23.septembrī)

Aleksandra Zaremba (dzimusi 19.oktobrī)

Reģistrētas laulības

Baltinavas novada Dzimtsarakstu nodaļā

Maruta Pužule un Vjačeslavs Gamazins

Viļakas novada Dzimtsarakstu nodaļā

Ļena Cibule un Laimonis Ivanovs

Reģistrēti mirušie

BALTINAVAS NOVADĀ

Alberts Tabors (1967.g.)

Iluta Bartuša (2001.g.)

Vladimirs Koritko (1950.g.)

VIĻAKAS NOVADĀ

Kupravas pagastā

Leonida Bareika (1943.g.)

Medņevas pagastā

Marjana Slucka (1926.g.)

Susāju pagastā

Terezija Zelča (1946.g.)

Ērika Bukovska (1947.g.)

Šķilbēnu pagastā

Lucija Circene (1930.g.)

Aleksandrs Ivanovs (1932.g.)

Jānis Mežals (1963.g.)

Žiguru pagastā

Sergejs Popovs (1962.g.)

Grigorijs Pavlovs (1936.g.)

Vecumu pagastā

Jevgenija Čulkina (1929.g.)

Lidija Baikova (1928.g.)

Viļakas pilsētā

Lilija Milakne (1949.g.)

BALVU NOVADĀ

Balvu pagastā

Dmitrijs Baronovs (1957.g.)

Zinaida Vasiljeva (1925.g.)

Bērzpils pagastā

Genovefa Nettle-Galeja (1934.g.)

Evgenija Vucāne (1928.g.)

Kubulu pagastā

Kaija Kuleša (1943.g.)

Aleksejs Puhovs (1948.g.)

Ādolfs Romka (1932.g.)

Tilžas pagastā

Antonija Pauliņa (1929.g.)

Viksnas pagastā

Anna Bondare (1938.g.)

Jāzeps Garoza (1927.g.)

Balvu pilsētā

Raimonds Cīrulis (1950.g.)

Vladimirs Ignatjevs (1941.g.)

Juris Ločmelis (1944.g.)

Jānis Reveliņš (1940.g.)

Anna Roga (1921.g.)

Anna Salmane (1926.g.)

Ilga Sirmā (1931.g.)

Anna Usāne (1917.g.)

Anastasija Zeļča (1927.g.)

Lidija Tarasova (1927.g.)

Bronislava Posredņikova (1927.g.)

Ilga Pakalniete (1932.g.)

Aleksis Pošeiko (1914.g.)

Leonija Rancāne (1933.g.)

Laika zīmes **Novembris (Mārtiņa, Sala, Salnas mēnesis)**

Novembris ir ne tikai Mārtiņa, bet arī Garu mēnesis. Garu dienas sākas 1. un turpinās līdz 9. novembrim. Laiks, kad Garu dienās nomirušie nākuši uz to māju, kur viņi agrāk dzīvojuši un nomiruši. Gari nākuši istabās un mājiniēki jau zinājuši, pa kuru logu viņi nāks.

Ticējumi. Ja šajās dienās sals un sniegs, pavasaris būs vēls un auksts. Ja atkusnis - silts.

8. novembrī sākas gada tumšākais laiks. Svarīga diena, lai vērotu, kāds laiks būs turpmāk. Ja šajā dienā snieg, tad arī Lieldienās (27. marts) snigs. Ja šī diena silta - būs barga ziema. Ja 8. novembrī ar ratiem brauc, tad 9. decembrī - ar ragavām. Ja diena auksta un sniegaina, tad pavasaris būs vēls un auksts. Ja atkusnis - ziema un pavasaris būs silti.

10. novembrī - Mārtiņi. Novembra galvenie svētki. Nedēļu, kurā iekrīt Mārtiņdiens, sauc par Mārtiņa nedēļu. Šis nedēļas Piektdienas (5. novembris) nozīmē Veļu laika beigas. Ar Mārtiņu vakaru sākas Budēļu (čigānos iešanas) laiks, kas turpinās līdz pat Metenim (9. februāris).

Ticējumi. Ja Mārtiņos salst - Katrīnas (25. novembris) un Andreji (30. novembris) būs slapji, tajos līs. Ja nedēļā ap Mārtiņiem ir atkušņi - visa ziema būs ar atkušņiem. Ja Mārtiņi ir skaidri - ziemā būs sili, bet kopumā sagaidāms labs gads. Ja ap Mārtiņiem ir skaidras mēness nakts - būs skaidrs siens laiks. Mārtiņu nedēļā lācis dodas uz ziemas guļu un pamodīsies tikai Pavasara Mārā (25. marts).

22. novembrī - Cecīlija. Ja šajā dienā migla - būs atkušņi. Ja kokos sarma - būs sals. Ja 22. novembrī apmācies un sniegains - maijs būs lietains.

25. novembrī - Katrīnas. Ari Katrīnās iet budēļos. Tikai šoreiz galvenie čigānos gājēji ir sievietes.

Ticējumi. Ja Katrīnās snieg, tad ziema sāksies 6. decembrī. Ja līst - 4. decembrī arī līs. Ja brāzmaini vēji un gaudo kā vilki - ziema būs stindzinoša.

30. novembrī - Andreji. Ap šo datumu arī Andreja tirgi. Līdz tiem bija jānokauj visi tie mājdzīvnieki, kurus nebija

domāts izmitināt līdz pavasarim. Svarīga loma Andreja naktī ir zilniecībai. Puiši lūkoja uzziļēt, kādas viņiem būs līgavas, meitas - kādi būs viņu līgavaiņi.

Ticējumi. Ja šajā dienā brāzmainis vējš, tad līdz 19. decembrim vēl brāzmaini vēji.

Kāds laiks varētu būt novembrī?

Sala mēnesī (novembrī) rudens ar ziemu cīnās. Šajā laikā nereti ir tā, ka no rīta lietus līst, bet vakarā jau snieg un puteņo. **Ticējumi par novembri saka:** ja Mārtiņa mēnesis auksts, tad marts būs silts. Ja snieg un stiprs sals, gaidāms bagāts gads. Silts un miglains - bada gada vēstnesis. Ja novembrī odi - miksta ziema. Ja daudz saulainu dienu - tad nākošā pavasari agri jāsē. Cik ilgi pēc Mārtiņiem (10. novembris) kokos vēl turas lapas, tik ilgi pēc Jūrģiem (23. aprīlis) nebūs vēl zaļas.

17. augusts un 5. janvāris, kas atbilstoši prognozē laiku novembrī, pagāja ziemeļu, austrumu puses vēju zīmē. Tas norāda, ka Sala mēnesis pārsvarā būs ar salīgām naktīm, nelielu siltumu dienās un vairāk sauss nekā slapjš. Sekojot šim nozīmīgajam dienām un tāpat arī laika apstākļiem pagājušajā maijā, tad kopumā novembris būs tuvu vidējiem rādījumiem gan temperatūru, gan nokrišņu ziņā.

Mēneša pirmajā pusē, pārsvarā līdz Mārtiņiem, vairāk sauss nekā mitrs. Šajā laikā dienās rudenīgi atturīgs siltums (līdz plus 7, 10 grādiem). Skaidrās naktīs neliels sals (līdz minus 5, 7 grādiem). Nokrišņi, pārsvarā lietus, islaicīgi. Pēc Mārtiņiem, mēneša vidū, vairāk dažāda veida nokrišņu un brāzmainu vēju. Nereti arī miglas, slapjš snieg, atkala. Laikā ap Cecīliju (22. novembris) un Katrīnām (25. novembris) Austrumlatvijā sals neatlaidīs arī dienas laikā. Nokrišņi nelieli, bet pārsvarā jau sniegs. Tālāk no jūras izveidosies arī neliela sniega sega. Vēlāk, laikā ap Andrejiem (30. novembris), kļūs siltāks un sniegus kusis. Ceļi slideni.

Ja seko 8. un 9. oktobrim, kad Latvijā dažviet lidinājās sniegpārslas, tad ticējums saka, ka ziema sāksies 21. novembrī...

Vilis Bukšs

Der zināt **Jaunami puķu pasaulē**

Ik gadu pasaules stādu audzēšanas firmas puķkopjiem piedāvā jaunu un interesantu šķirņu augus, kas izaudzēti no spraudējiem. Šajā puķu apskatā minēta tikai neliela daļa jaunāko šķirņu.

Dārza dālija (*Dahlia x hortensis*) 'Lubega XL' - šķirņu grupa ar īpaši lieliem un pildītiem ziediem plašā krāsu spektrā - tumši sarkani, oranži, persiku krāsas, gaiši rozā, dzeltenī. Zied no maija līdz oktobrim. Veido spēcīgus cerus ar labi sazarotiem dzinumiem. Piemērota audzēšanai lielos podos un konteineros. Audzējot mazāka izmēra podā, veidojas kompaktāks cers. Apsakņotus spraudējus iepodo 15 - 23 cm diametra podos. Substrātam vēlamā reakcija pH 6,5 - 7. Dālijas ir garš dienas augi, ļoti prasīgas gaismas ziņā (optimālais dienas garums ir 13 - 15 stundas) - tas veicina augšanu un ziedu veidošanos. Pirmajā nedēļā pēc iepodošanas siltumnīcā jānodrošina +16 °C, audzēšanas noslēguma fāzē - dienā +18 °C, naktī par diviem grādiem mazāk. Ja šajā periodā augiem ir par siltu, kavējas ziedpumpuru attīstība. Temperatūras pazemināšanai vēlams ēnot augus, vēdināt siltumnīcu. Audzēšanas sākuma fāzē nepieciešama galotņošana (vienu reizi), regulāra laistīšana. Var lietot auguma ierobežotājus. Dāliju izaudzēšanas periods ilgst 10 - 14 nedēļas.

Hibrīdā fuksija (*Fuchsia x hybrida*) 'Fuchsini' - nokarenas formas augi ar 30 cm gariem dzinumiem. Ziedēšanas laikā šīs fuksijas ir pasakaini krāšņas: divkrāsainie, pildītie ziedi nav lieli, bet to ir ļoti daudz. Agrās šķirnes: 'Pink-White' (rozā ziedi ar pildītu baltu viduci), 'Red-White' (sarkani ar baltu), 'Rose-Violet' (rozā ar violetu). Fuksijām vēlama viegla noēnota vieta, kur tās būtu pasargātas no karstās pusdienas saules. Stāda salīdzinoši mazos podos (11 - 12 cm diametrā), regulāri laista un mēsla. Fuksijām ir smalka sakņu sistēma, tāpēc īpaši jāievēro mitruma režīms. Tās necieš iekaltēšanu, ne arī pārmērīgu slapjumu, optimālā audzēšanas temperatūra +15...+16°C. Pēc ieaugšanās podiņos augus galotņo, atstājot trīs vai četrus lapu pārus. Fuksijas labi iederas iekarīnātos podos (piemēram, dārzā augļu koku apakšējos zaros - tur tām nekaitē arī stiprs lietus, jo pasargā koku lapas).

Hibrīdā kalibrahaja (*Calibrahoea x hybrida*) 'Calita Super' - jauna sērija ar ļoti lieliem (līdz 6 cm diametrā) tumši zilām, neonrozā, koši purpurvioletiem, lāsumotiem maigi rozā vai ķieģelkrāsas ziediem. Zied no maija līdz vēlam rudenim, audzē pakarināmos traukos. Puķe labi pacieš karstumu, turklāt vienmēr izskatās sakopta, jo pati nomet vecos ziedus. Tie nobirst, jo lapas nav lipīgas. Augus iepodo 12 - 13 cm diametra podos. Piemēroti audzēšanai vēsumā (+12...+14°C temperatūrā), ļoti agri uzzied. Pēc ieaugšanās

vēlams vienreiz galotņot. Lai iegūtu kompaktāku krūmu un dzinumus ar īsākiem starpposmiem, ieteicams vairākkārt lietot auguma ierobežotāju (0,3 % alaru).

'Superbells' - agri un bagātīgi ziedoša šķirņu grupa, visdāsnāk zied pilnā saules apgaismojumā. Šķirnei 'Cherry Star' ziedi ir rozā ar dzeltenu zvaigznīti, bet 'Lemon Slice' - dzeltenī ar baltu. Pusnokarena auguma, dzinumi var sasniegt 30 cm garumu. Lai veicinātu jaunu ziedu veidošanos, regulāri jānogriež pārziedējušie. Audzē iekarīnāmos traukos vai podos, ko novieto uz terases vai balkona. Kalibrahajas ir jutīgas pret lieku mitrumu augsnē, tām netiek piespiedu diēta - barības vielu trūkums.

Vairoglapu jeb efejveida pelargonija (*Pelargonium peltatum*) 'Mary' ir vidēji spēcīga auguma, tās nokarenie, bagātīgi lapotie stublāji sasniedz 25 cm garumu. Zied agri un krāšņi (sevišķi saulainā vietā) puspildītiem violetiem ziediem. Šīs nokarenās pelargonijas labi izskatās gan iekārtos, gan zālienā vai uz terases novietotos traukos. Pēc apsākņoto spraudēņu iepodošanas (izmanto apmēram 12 cm diametra podus) vēlama +15...+18°C temperatūra. Substrātu gatavo vidēji smagu: pH 6 - 7,2.

Trisnervu sunīši (*Bidens triplinervia*) 'Hawaiian Flare' zied bez mitas visu vasaru, šajā sērijā ir vairākas šķirnes: 'Orange Drop' (ziediņi oranži, ar sarkanu vidu), 'Orange Yellow Brush' (oranži, ar dzeltenu vidu), 'Red Drop' (karmīnsarkani). Šie augi lieliski noder gan lieliem iekarīnāmiem podiem, gan dārzā, uz terases vai balkona novietotiem traukiem. Labi jūtas gan saulainā, gan daļēji noēnotā vietā. Spraudēņus stāda 12 - 14 cm diametra podos, izaudzēšanai nepieciešamas 10 - 14 nedēļas. Lai sakuplotu, nepieciešams vairākkārt galotņot. Izceļas ar ļoti spēcīgu augumu, tāpēc divas trīs reizes vēlams izmantot auguma ierobežotājus. Kompaktāki dzinumi veidojas, ja audzē +10...+14 °C temperatūrā. Visā augu audzēšanas laikā jāuztur vienmērīgs mitrums.

Lindheimera gaura (*Gaura lindheimeri*) 'Gambit Compact' - ļoti bagātīgi un ilgstoši ziedoša puķīte, kas neprasa īpašu kopšanu. Gauras izmanto kompozīcijās, var audzēt arī atsevišķos nelielos podos vai balkonkastēs. Veido kompaktu augumu ar īsiem, noturīgiem dzinumiem. Zied no jūnija līdz pirmajām salnām ar vienkāršiem baltiem vai gaiši rozā ziediem. Spraudēņus iepodo 10 - 13 cm diametra podos, uztur +18 °C temperatūru, pēc tam to pazemina līdz +14 °C. Dēstu audzēšanas laikā vienreiz galotņo, ja nepieciešams, lieto auguma ierobežotāju.

Izmantotie materiāli: 36.6, interneta portāli

Darbi novembrī

Augļu dārzā:

☀ Pirms sala iestāšanās griež spraudēņus un uzglabā upenēm, jānogām, sala jutīgo šķirņu augļu koki, arī vīnogulājiem.

☀ Avenēm izgriež vecos dzinumus.

☀ Kalķo augļu kokus un, ja iespējams, arī augsni.

☀ Apsien augļu koku stumbrus, lai grauzēji netiek klāt.

☀ Pabeidz vīnogulāju apgriešanu. Atstātos zarus atbrīvo no balstiem, sasien saišķos un noliec pie zemes, sagatavojot jau segmateriālu.

☀ Piesedz jaunus zemeņu stādījumus.

☀ Nogriež sānu atvases krūmcidonijām.

☀ Ja pēkšņi uzkrīt bieža sniega sega, nepieciešams nopurināt augļu kokus un dekoratīvos krūmus.

Košumdārzā:

☀ Iestājoties salam, ieziemo vīnogulājus, mežvītenus un rozas.

☀ Nosedz šoruden stādītās narcises, hiacintes, trompetlilijas.

☀ Nogrābj sakritušās lapas no zāliena, kompostē augu atliekas.

☀ Ieziemo toveraugus.

☀ Iztīra diķi no rudens lapām.

☀ Kalķo zālienu.

Telpās:

☀ Kaktusus novieto vēsā, sausā telpā.

☀ Samazina laistīšanu un mēslošanu telpaugiem.

☀ Augiem rasina lapas.

☀ Sāk modināt amarilli, lai tas uzziedētu Ziemassvētkos.

☀ Turpina mēsnot un laistīt ciklamenas.

☀ Sašķiro vasarā ievāktās puķu sēklas.

Pagrabā:

☀ Vēdina pagrabu.

☀ Uzmana, lai pagrabā neieviešas grauzēji.

☀ Uzmana, kā glabājas sakņu un ābolu raža, izvāc bojātos dārzenus un augļus.

Sakņu dārzā:

☀ Līdz salam jānovāc pēdējie vēlie kāposti un puravi.

☀ Novāc sakņu selerijas.

☀ Kalķo augsni.

☀ Ja nav uzsalis, var apbērt rabarberus ar satrudējušiem kūtsmēsliem.

Siltumnīcā:

☀ Apkurināmās siltumnīcās sēj redīsus un salātus.

☀ Neapkurināmās siltumnīcās iztīra no augu paliekām un dezinficē.

☀ Apkurināmās siltumnīcās aizblīvē spraugas.

Lai justos mundri

Vēlamās atslodzes dienas. Laiks pirms un pēc Mēness fāžu maiņas, kad ieteicams atturēties no ēšanas, var lietot tikai ūdeni vai nesaldinātu tēju - **3.** (08.24-20.24), **11.** (07.47-24.00), **12.** (00.00-07.47), **19.** (02.27-14.27), **25.** (12.44-24.00), **26.** (00.00-12.44) **novembrī.**

Piemērotas dienas pirts un ķermeņa kopšanas procedūrām, masāžai - **1., 5., 11., 13., 15., 16., 20., 27. novembrī.**

Istā diena matu kopšanai, griešanai, lai tie ātri augtu, būtu veselīgāki un frizūra saglabātu formu - **2., 3., 4., 5., 6., 26., 30. novembrī.**

Diena, kad parūpēties par ādu - augošā mēnesī barot, dilstošā - tīrīt: **7., 8., 9., 12., 16., 17., 18., 23., 24., 27. novembrī.**

Riskantās dienas, sāk kaut ko tikai tad, ja esi pilnīgi drošs par rezultātu - **22., 28., 29. novembrī.**

Ieguldi un tērē naudu, pirkumi sagādās prieku un labumu - **7., 10., 12., 17., 18., 27. novembrī.**

Vari parakstīt līgumus un citus svarīgus dokumentus - **11., 13. novembrī.**

Tiecies, runā, veido kontakstus, iegūsti un analizē informāciju - **2., 4., 5., 6., 9., 10., 14., 18., 19., 21., 25., 26., 27. novembrī.**

Mēness tukšais laiks - piemērots, lai pabeigtu iesākto, sakārtotu domas un atpūstos. Šajā periodā labāk nesākt neko jaunu, neparakstīt svarīgus līgumus, nepieņemt izšķirīgus lēmumus, jo rezultāts var nesniegt cerēto. **Novembrī - 2.** (05.34-17.47), **4.** (03.46-24.00), **5.** (00.00-04.22), **7.** (14.47-17.14), **9.** (04.42-24.00), **10.** (00.00-06.02), **12.** (16.54-17.13), **14.** (05.18-24.00), **15.** (00.00-02.20), **16.** (22.52-24.00), **17.** (00.00-09.24), **19.** (10.19-14.21), **21.** (15.22-17.12), **22.** (21.15-24.00), **23.** (00.00-18.25), **25.** (03.25-19.15), **27.** (05.35-21.26), **29.** (14.45-24.00), **30.** (00.00-02.47).

Lappusi sagatavoja D.Dimitrijeva

Jaunākie žurnālu numuri

Ilustrētā Zinātne

☞ Vēderā iešūts stimulators mazina izsalkuma sajūtu. *Top jauni līdzekļi cīņā ar aptaukošanos. Viena no iespējām – mākslīgi regulēt izsalkuma un sāta sajūtu.*

☞ Latvijas zemes dziļu resursi pārtop jaunos produktos. *Latvijas zinātnieki meklē veidus, kā no vienkāršiem derīgajiem izrakteņiem iegūt konkurētspējīgus produktus.*

☞ Zinātnieki rada programmu optimālai dienas plānošanai. *ASV radīts jauns maršruta plānošanas algoritms, kas būtiski uzlabos virtuālos asistentus.*

☞ Pasaulē lielākais daļiņu paātrinātājs atkal gatavs darbam. *Lielo hadronu pretkūļu paātrinātāju (LHC) gaida jauns uzdevums. Zinātnieki cer atrast supersimetriskās daļiņas.*

☞ Dzīvnieku daudzveidīgās mēles palīdz tiem izdzīvot. *Dzīvnieku pasaulē mēle pilda dažādas funkcijas. Iepazīsties ar neparastāko mēļu īpašniekiem!*

☞ Pasaulē mit cilvēki, kuri nepakļaujas HIV vīrusam. *Zinātnieki lēš, ka viens procents no visiem pasaules iedzīvotājiem ir neuzņēmīgi pret HIV.*

☞ Piena Ceļa galaktikā klīst miljardiem vientuļu planētu. *Atklātas planētas, kas nerīņko ne ap vienu zvaigzni. Piena Ceļa galaktikā tādu ir vairāki simti miljardu.*

☞ Zibenīgā akadēmija: izproti, kā darbojas temperatūra. *Tieši temperatūra nosaka vielas agregētāstāvokli. Izzini temperatūras darbības principus!*

☞ Atklājumi pasaulē. *Zem Jeloustonas vulkāna atrasta milzīga magmas kamera. Astronautiem būs espresso automāts. Mākslīgās acis nodrošinās labāku redzi.*

Citādā Pasaule

☞ Uzķert slimību ātrāk. *Iveta Lāce nolasa cilvēku bioenerģētisko lauku.*

☞ Melnā azartspēļu Meka. *Grēku pilsētā Lasvegasā spokojas ik uz stūra.*

☞ Jauna pasaules kārtība. *Ja vien izdosies piešūt galvu jaunam ķermenim.*

☞ Mājas amulets slotā. *Palīdz pret blusām un raganām.*

☞ Rakstniece Dzintra Šulce.

Pieskāriens gaistošai citpasaulei.

☞ Nīmfas Nejas koks. *Kad vajag padomāt par sevi un aizmirst par citiem.*

☞ Katrā numurā: horoskopi, astroloģes un numeroloģes atbildes uz jūsu jautājumiem, cilvēkstāsts par to, kā dziedināt pašam sevi, Mēness dienas kalendārs.

Dari Pats

☞ Noderēs saimniecībā: dižrati. *Fotogrāfa Ulda Muzikanta aizvadītās vasaras projekts - rati lauku saimniecībā, kas vienlaikus ir gan ģimenes patvērums no pilsētas burzmas, gan izbraukuma fotostudija.*

☞ Siltināšana atmaksājas. *Ir īstais laiks runāt, atgādināt par siltināšanas nepieciešamību, jo mūsdienu siltumizolācijas materiāli savienojumā ar pārdomātiem būvkonstruktīviem risinājumiem ļauj samazināt jebkādas apkures nepieciešamību līdz minimumam.*

☞ Leņķzāģi. *Testam izvēlējamies septiņus zāģus, kuru asmens diametrs ir apmēram 25 cm. Ar tādiem var zāģēt gan tievas listītes, gan 80-90 mm resnas brusas. Šāds zāģis derēs vairumam mājas amatnieku. Testā izmantojām asmeni, kas ir standarta komplektā ar attiecīgo zāģi... Lasi žurnālā mūsu secinājumus un katru zāģa novērtējumu.*

☞ Likvidējam durvis ar iespēju atjaunot. *Mājokļa transformācija, lai tas labāk atbilstu iemītnieku aktuālajām vajadzībām, ir ierasta lieta. Nereti gadās situācijas, kad gribētos kaut ko pasākt arī ar durvīm, piemēram, likvidēt tās, bet saglabājot iespēja atkal atjaunot.*

☞ Balts nozīmē plašumu. *"Dari Pats" demonstrē kādu kosmētisku remontu, kurā tika pārkrāsots nomācoši dzeltens dēļu apšuvums.*

☞ Slipējam un atjaunojam eļļojumu. *Ja virtuves koka darbvirsma ir nodilusi, varat lēti un vienkārši to padarīt atkal izskatīgu. Soli pa solim demonstrējam, kā pareizi atjaunot masīvkoka darbvirsma.*

Krustvārdu mīkla

Krustvārdu mīklu risinātāji, kuri pareizi atrisinājuši mīklu, ik mēnesi pretendē uz pārsteiguma balvu. Atbildes gaidām līdz 25.novembrim.

Oktobra mīklu atrisināja:

M.Pretice, U.Pozņaks, E.Ķirsone, D.Svarinskis, Ž.Mergina, S.Sirmā, L.Kivkucāne, D.Kivkucāns (Balvi), I.Kudure (Viļaka), L.Markova (Briežuciema pagasts), V.Ločmele (Lazdukalns), A.Mičule (Tilža).

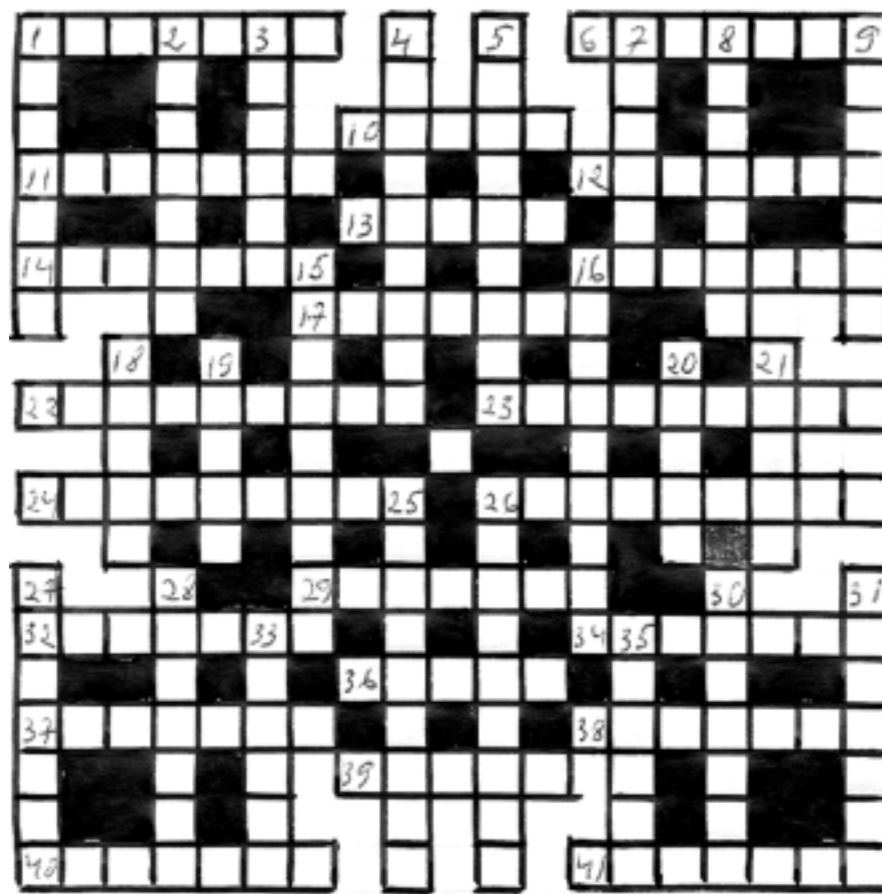
Par oktobra krustvārdu mīklas atrisināšanu balvu saņem LUCIJA MARKOVA no Briežuciema pagasta. Pēc balvas griezties redakcijā.

Krustvārdu mīkla novembrī

Horizontāli: 1.Trīsmastu karakuģis 17.-19.gadsimtā. 6. Franču sarikojumu deja. 10. Asinsrades orgāns. 11. Robežapsardzības postenis. 12. Samaitāt. 13. Kalve. 14. Ģindenis. 16. Cēlgāze. 17. Sekmīga izvirkšanās kādā darba nozarē, 22. Ārstu apspriede par slimnieka stāvokli. 23. Neprofesionālis. 24. Lidmašīnu maketi. 26. Ķīmiskais elements, Zemes garozā visvairāk izplatīts. 29. Vēsturisks romiešu kuģis ar ariem trīs stāvos. 32. Netīrītā minerāleļļa. 34. Starpa. 36. Tikot. 37. Klavesīna paveids. 38. Individuālais šaujamierocis. 39. Vēstis. 40. Nelidojošs putns. 41. Apgaismošanas ierīce uz ielām.

Vertikāli: 1.Smalki sagriezta sautēta vai cepta gaļa. 2. Vienaira venēciešu laiva. 3. Trupēt. 4. Zāles plāvējs, kas darbojas ar auklu. 5. Nedējas diena. 7. Kalnu aitas pasuga Altajā. 8. Apaļš ēku balsts. 9. Tiesiskais stāvoklis. 15. Rakstnieks (slikt). 16. Nastu nesēju dzīvnieku virknes tuksnešos u.c. 18. Strāvas pozitīvais pols. 19. Laisties. 20. Matu pīnes. 21. Ierīce cepšanai uz restēm. 25.

Sastādījis A. Levgovds

Apūdeņošana. 26. Ziemas sporta veids. 27. Izraēlas parlaments. 28. Melnais pilādzis. 30. Svinīgs dzejolis, oda. 31. Paaugstinājums runātājam. 33. Spirta un benzīna maisījums. 35. Geometrisks ķermenis.

Oktobra mīklas atrisinājums

Horizontāli: 7.Trotuārs. 8. Karakals. 10. Gameta. 11. Oreols. 12. Tomahauks. 15. Metiss. 17. Svētīt. 20. Kvadracikls. 21. Marss. 22. Torss. 23. Tau. 24. Ēka. 25. Īri. 26. Barža. 30. Bumba. 32. Narkodilieri. 33. Onikss. 36. Asinis. 38. Propoliss. 41. Rūpija. 42. Kleķis. 43. Atpaliek. 44. Rekrūtis.

Vertikāli: 1. Moteļi. 2. Mulats. 3. Tsuga. 4. Skola. 5. Patoss. 6. Padedē. 7. Traversa. 9. Silfīdas. 13. Murds. 14. Urbis. 16. Sekstants. 18. Vestibils. 19. Kaskāde. 27. Avantūra. 28. Skudo. 29. Slāvi. 31. Baziliks. 34. Klimpa. 35. Spaiļe. 36. Askers. 37. Inerts. 39. Parks. 40. Lepra.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Kas te notiek? Iesūtīja Daniels Kivkucāns no Balviem.

Lapu paklājs. Iesūtīja Salvis Dundenieks.

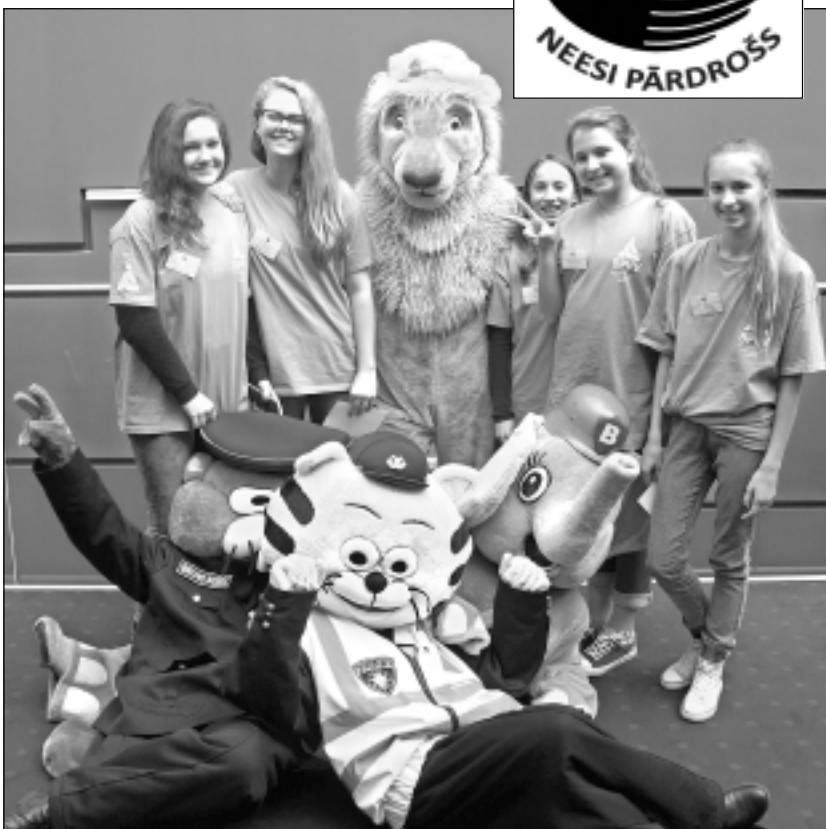
Notikums

“Lai Tev ir drošme kalpot savam prātam!”

Ar pozitīvām emocijām un pieredzes bagātākas dalību informatīvi izglītojošajā konkursā “Esi drošs – neesi pārdrošs” noslēgušas Balvu Profesionālās un vispārīglītojošās vidusskolas 7.a klases skolnieces ALISE, DANIELA, ARINA, LINDA un VIVIĀNA. Meitenes kopā ar klases audzinātāju VINETU MUZAĻEVSKU vairāk nekā 100 komandu konkurencē aizkļuva līdz pat konkursa pusfinālam.

Konkursā piedalījās un joprojām turpina cīņu finālā Latvijas skolu 7. – 8.klašu skolēni, kura mērķis ir nostiprināt skolēnu pamatzināšanas un veicināt viņu izpratni par drošību ikdienā un rīcību kritiskās situācijās, kā arī pievērst uzmanību skolēnu izglītošanai ar drošību saistītiem jautājumiem.

Klases audzinātāja V.Muzaļevska stāsta, ka darbs sākās ar komandas pieteikšanu konkursam. Jaunieši kopīgi ar klases audzinātāju nolēma, ka komandas nosaukums būs “Kastaniši” – par godu skolas simbolam kastanīm. Savukārt par komandas devīzi izvēlējās filozofa Imanuela Kanta domu graudu “Lai Tev ir drošme kalpot savam prātam”. “Kad tas viss bija padarīts, konkursa organizatori atsūtīja 25 dažādus jautājumus, uz kuriem bija jāgatavo atbildes un tās elektroniski jānosūta konkursa organizētājiem. To arī veiksmīgi paveicām, starp 126 komandām valsts mērogā iekļuvām 20 labāko komandu vidū, un mūs uzaicināja turpināt cīņu 23.oktobrī Iekšlietu ministrijā,” stāsta V.Muzaļevska. Klases audzinātāja piebilst, ka, lai turpinātu cīņu pusfinālā, komandai bija jāgatavo mājasdarbs par drošības tēmu. Viena no komandas dalībniecēm Daniela sacerēja dziesmu ar nosaukumu “Esi drošs - neesi pārdrošs” - par godu konkursam. To, ka meitenes turpmākajai cīņai konkursā gatavojās īpaši cītīgi, šaubu nav. Viņas ne tikai vairākas reizes tikās ar skolas medmāsu, iemācījās sniegt pirmo neatliekamo medicīnisko palīdzību, kā rīkoties apdeguma gadījumā un kā palīdzēt cilvēkam, kurš atrodas bezsamaņas stāvoklī, bet arī tikās ar Valsts policijas un VUGD speciālistiem, kā arī guva atbildes uz sev interesējošiem jautājumiem, uzzinot daudz jauna un noderīga. “Ļoti labi sagatavojušās, devāmies uz pusfināla sacensībām. Iekšlietu ministrijā mūs laipni sagaidīja pasākuma organizatori un pasākuma vadītājs - Dailes teātra aktieris Mārtiņš Počs. Diena bija spraiga un interesanta. Danielu intervēja divi televīzijas kanāli, meitenes izmantoja iespēju izveidot savus pirkstu nospiedumus pie kriminālistikas speciālistiem, konkursa gaitā komanda pildīja uzdevumus un iejutās dažādās situācijās, kas saistītas ar drošības jautājumiem, praktiski demonstrēja prasmes rīkoties dažādās situācijās un pasākuma noslēgumā priecēja ar savu priekšnesumu. Muzikālais pārsteigums meitenēm patiešām izdevās lieliski! Savukārt diena

Kopā ar konkursa talismaniem! Komandas dalībnieces un klases audzinātāja V.Muzaļevska stāsta, ka krietni palīgi komandas darbā bija skolas direktore Biruta Vizule, skolotāja un direktores vietniece Anna Krēmane, kura rosināja piedalīties konkursā, medmāsa Anna, VUGD puisi, Valsts policijas darbinieks Ilmārs Vizulis, kurš komandu izglītoja drošības jautājumos, 8.a klases meitenes, kuras palīdzēja atribūtu izgatavošanā, kā arī šoferis Modris Vītols. Komanda priecājas, ka ikviens no viņiem palīdzēja, atbalstīja un juta līdz!

Muzikālais pārsteigums. Viens no konkursa uzdevumiem bija klātesošajiem prezentēt muzikālo priekšnesumu. Tas jaunietēm izdevās pa pirmo!

noslēdzās ar pasākuma dalībnieku apbalvošanu. Neskumstam, ka netikām finālā, bet jaukas balvas gan ieguvām - diplomu par veiksmīgu dalību konkursā, biļetes uz VUGD muzeju Rīgā, kalendārus, atstarotājus un saldumus!” priecājas par paveikto un pavadīto laiku konkursā klases audzinātāja V.Muzaļevska.

Arī pašas meitenes atzīst, ka piedalīties konkursā bija svarīgi un noderīgi, jo, gatavojoties tam, jaunietes drošības jomā uzzināja un iemācījās patiešām daudz. “Tagad esam drošas, bet ne pārdrošas! Zinām, kā rīkoties ekstremālās situācijās. Domājam arī nākamgad piedalīties šajā konkursā,” apņēmības pilnas ir meitenes.

Aktuāli

Sākusies ceļu ziemas uzturēšanas sezona

Aizvadītajā svētdienā – 1.novembrī – sākās autoceļu ziemas uzturēšanas sezona, kas ilgs līdz 31.martam. Šajā laikā ceļu uzturētāji mobilizēti darbam visu diennakti, un dienesti īpaši uzmanīgi seko laika apstākļu ietekmei uz ceļu stāvokli, lai savlaikus veiktu ceļu attīrīšanu no sniega un pretapledojuuma apstrādi.

Darbiem valsts autoceļu tīklā 2015./2016.gada ziemas sezonā sagatavota nepieciešamā speciālā tehnika, izveidoti arī ceļu apstrādes materiālu krājumi. Šoziem uzturēšanas līmenis gada beigās plānots līdzvērtīgs tam, kāds tas bija ziemas mēnešos gada sākumā.

Ziemā ceļu uzturēšanas prasības dažādu kategoriju ceļiem ir atšķirīgas. Valsts autoceļi sadalīti piecās ziemas uzturēšanas klasēs – A (augstākā), A1, B, C un D (zemākā) – atkarībā no ceļu klasifikācijas, satiksmes intensitātes, seguma tipa, tehniskā stāvokļa, plānotā (pieejamā) finansējuma un sociālekonomiskās nozīmes. Noteikti arī īpaši sliktā tehniskā stāvoklī esošie ceļu posmi, kas apkalpojami ar atkāpēm no uzturēšanas klasēm. Kopumā uz valsts autoceļiem ziemas uzturēšanas klases noteiktas 20 247 km ceļu: A klases ceļu kopgarums šajā ziemas sezonā būs 689 km, kas ir par 65 km vairāk nekā pērn; A1 klasē ir par 22 km vairāk nekā iepriekš – 2396 km; B, C un D klasēs ir attiecīgi 2899, 12 449 un 1814 km autoceļu. Savukārt, ņemot vērā nepietiekamo finansējumu valsts autoceļu tīkla uzturēšanai, 1430 kilometros valsts autoceļu ziemas periodā ir pazemināta uzturēšanas klase, tajā skaitā 63 km valsts galveno autoceļu, 988 km valsts reģionālo autoceļu un 379 km vietējo autoceļu. Atgādinām, ka Balvu pusē ziemas sezonā valsts autoceļiem pazemināta uzturēšanas klase divos ceļa posmos: ceļa Rēzekne - Gulbene posmā no Ičas līdz Kapūnei un ceļa Gulbene – Balvi – Viļaka – Krievijas robeža posmā no Svīlpovas līdz Viļakai. Par to plašāk rakstijām laikraksta “Vaduguns” 16.oktobra numurā.

Jāpiebilst, ka katrai uzturēšanas klasei noteikts arī darbu izpildes laiks, kad ceļi jāatbrīvo no sniega un apledojuuma. Piemēram, A uzturēšanas klasei laika posmā no pulksten 6 līdz 22 laiks autoceļa brauktuves attīrīšanai no sniega un kaisīšanai ar pretapledojuuma materiāliem ir trīs stundas, kopš beidzis snigt. Ja ilgstoši snieg, ceļu tīra un apstrādā vairākkārtīgi arī snigšanas laikā, taču objektīvu iemeslu dēļ šādos apstākļos brauktuvi pilnīgi tīru no sniega un apledojuuma uzturēt ir neiespējami.

Plašāka informācija par aktuālajiem braukšanas apstākļiem, konkrēto ceļu posmu uzturēšanas klasēm, ceļu ziemas uzturēšanas organizāciju un īpatnībām ir pieejama interneta mājaslapā “www.lvceli.lv” vai zvanot pa diennakts informatīvo bezmaksas tālruni 80005555.

Neaizmirstiet, ka ziemā situācija uz ceļiem var strauji mainīties!

Informē robežsardze

Aizvadīta Sadarbības reģionālās grupas sēde

Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes galvenā inspektore Iveta Tūmiņa informē, ka Viļakas pārvaldē notika Sadarbības reģionālā grupas sēde, kurā piedalījās Viļakas pārvaldes priekšnieka vietnieks (robežkontroles un imigrācijas kontroles jautājumos) Varis Pētersons un priekšnieka vietniece (Kriminālizmeklēšanas dienesta priekšniece) Līgita Sniedze, kā arī Valsts policijas Vidzemes un Latgales reģionu pārvalžu un VID Muitas pārvaldes Latgales reģiona muitas kontroles atbildīgās amatpersonas. Sēdes laikā amatpersonas izskatīja vairākus jautājumus, kas saistās ar dažādiem pārvaldes riskiem – nelegālā imigrācija un nelikumīgā akcizēto preču aprīte, Vientuļu II kategorijas robežkontroles punkta jaunās tehnoloģijas izstrādes gaita, kā arī sadarbības pilnveidošana ar Valsts policiju nelikumīgās robežšķērsošanas nepieļaušanā. Tāpat sēdes laikā tika apspriesti jautājumi par informācijas apmaiņas kārtību starp Valsts robežsardzes, Valsts policijas un muitas amatpersonām.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Īsumā

Svarcēlājiem daudz startu un uzvaru

Balvu Sporta skolas svarcēlāji cīnījās Igaunijā, Moisekulā, kur notika A.Luhuāra 23. starptautiskais turnīrs. Tajā svara kategorijā 45 kg 2.vietu izcīnīja Dāvis Maks, bet 4.vietā palika Alekss Blonskis. Sv. kat. 50 kg 2.vieta Raineram Melnstradam, bet Ralfs Plavnieks palika ceturtais. 3.vietu ieguva Ralfs Boldāns (sv. kat. 69 kg), bet Lauris Logins (sv. kat. +85 kg) palika ceturtais. Ludzā notikušajās B.Meļņikova kausa izcīņās sacensībās Edijs Keišs (sv. kat. 33 kg) izcīnīja 3.vietu, Kristofers Boldāns (sv. kat. 41 kg) ierindojās 1.vietā. Vēl uzvaras izcīnīja Ralfs Boldāns (sv. kat. 62 kg) un Aigars Kuprišs (sv. kat. 105 kg). 2. vietā ierindojās Dāvis Maks (sv. kat. 45 kg), Artūrs Berezovs (sv. kat. 77 kg) un Lauris Logins (sv. kat. 94 kg). Trešā vieta Ruslanam Dimitrijevam, bet ceturtie šajā turnīrā palika Aleks Blonskis, Rainers Melnstrads un Kristiāns Panga. 31.oktobrī svarcēlāji startēja Igaunijā, Mellistē, kur notika Tartu aprīņa čempionu kausa izcīņa. Šeit uzvarēja Edgars Priste, 3.vietu izcīnīja Ralfs Boldāns, bet 4.vietā palika Rainers Melnstrads.

Kausus izcīnā svarbumbu cēlāji

24. oktobrī Jēkabpilī norisinājās Latvijas kausa sestais un noslēdzošais posms svarbumbu celšanā, kurā piedalījās arī Rugāju un Jaungulbenes Sporta centra apvienotā komanda.

Sacensības norisinājās raušanas vingrinājumā un stafete grūšanas vingrinājumā. Kopumā piedalījās 8 jauniešu, 10 junioru un 9 vīriešu komandas, kopā vairāk nekā simts dalībnieku. Sportisti uzrādīja labus rezultātus un laboja arī vienu Latvijas rekordu - to paveica Edgars Prancāns junioru grupā svara kategorijā līdz 85kg.

JAUNIETES

Līga Niedre (sv. kat. virs 63kg) - 1.vieta (202x12kg svarbumba)

Dace Stepanova (sv. kat. virs 63kg) - 2.vieta (115x12kg)

JUNIORES

Līga Niedre (sv. kat. virs 68kg) - 2.vieta (202x12kg)

Dace Stepanova (sv. kat. virs 68kg) - 3.vieta (115x12kg)

JAUNIEŠI

Mareks Sivakovs (sv. kat. līdz 68kg) - 1.vieta (121x24kg)

Arvis Boroduška (sv. kat. līdz 68kg) - 3.vieta (121x16kg)

Aigars Verjanovs (sv. kat. līdz 73kg) - 3.vieta (113x24kg)

Artis Grāvītis (sv. kat. līdz 78kg) - 3.vieta (101x24kg)

Emīls Koniševs (sv. kat. līdz 78kg) - 1.vieta (158x24kg)

JUNIORI

Mareks Sivakovs (sv.kat. līdz 68kg) - 1.vieta (121x24kg)

Aigars Verjanovs (sv.kat. līdz 73kg) - 2.vieta (113x24kg)

Artis Grāvītis (sv.kat. līdz 78kg) - 4.vieta (101x 24kg)

Emīls Koniševs (sv.kat. līdz 78kg) - 2.vieta (158x24kg)

Nauris Jermacāns (sv.kat. līdz 85kg) - 2.vieta (68x32kg)

Edgars Prancāns (sv.kat. līdz 85kg) - 1.vieta un Latvijas rekords (100x 32kg)

Dāvis Jermacāns (sv.kat. līdz 78kg) - 1.vieta (102x 32kg)

VĪRIEŠI

Ainārs Dokāns (sv.kat. līdz 68kg) - 2.vieta (150x24kg)

Jānis Dokāns (sv.kat. līdz 73kg) - 1.vieta (115x32kg)

Sergejs Arbuzovs (sv.kat. līdz 73kg) - 2.vieta (65x 32kg)

Dāvis Jermacāns (sv.kat. līdz 78kg) - 2.vieta (102x 32kg)

Nauris Jermacāns (sv.kat. līdz 85kg) - 2.vieta (68x 32kg)

Edgars Prancāns (sv.kat. līdz 85kg) - 1.vieta (100x 32kg)

Svarbumbu grūšanas stafetē jaunieši izcīnīja 2.vietu, juniori - 1.vietu un vīrieši - 3.vietu. Individuāli kausus ieguva Līga Niedre, Mareks Sivakovs, Emīls Koniševs, Dāvis Jermacāns, Nauris Jermacāns, Edgars Prancāns, Jānis Dokāns, Sergejs Arbuzovs (veterāni). Latvijas kausa kopvērtējumā juniori no desmit komandām ieguva pirmo vietu un kausu.

Motosports

Saņem aicinājumu uz Saeimu

29.oktobrī Saeimas priekšsēdētājas biedre Inese Libiņa-Egnere Saeimas namā sveica motokrosa pārstāvjus, lai pateiktos par augstajiem sasniegumiem, aizvadītajā sezonā pārstāvēt Latviju pasaules un Eiropas čempionātos. Viņu vidū bija arī Eiropas Nāciju izlases kvadracikliem vadītājs ĒRIKS EIZĀNS, kura vadībā Latvijas izlase 15 komandu konkurencē Vācijā izcīnīja 2.vietu.

Tiekoties "Baltā brieža" trasē 1.novembrī, kur notika sezonas noslēguma sacensības, Ēriks atzina, ka ir gandarīts par šo sasniegumu, jo uzvarēt Holandes braucējus, kuri ierindojās 1.vietā, diez vai būtu pa spēkam. Aiz Latvijas 3.vietā ierindojās viena no Vācijas komandām. "Aizbraucām ar vienu no spēcīgākajām komandām - Latvijas izlases sastāvā ieļauti šī gada Eiropas čempions Edgars Meņģelis, Latvijas čempions Raivis Soote un ar lielu pieredzi Eiropas trasēs - juniors Kārlis Bole, tāpēc rezultāts neizpalika," stāsta Ē.Eizāns bilstot, ka konkurence bija ļoti spēcīga. No favorītiem gan nebija Francijas, jo valsts viņus finansiāli neatbalstīja. "Protams, gadījās arī tehniskas problēmas. Vienā braucienā Raivja motociklam nolūza amortizators, kvalifikācijas braucienā Kārlim Bolem zobrātā ierāva norauto ķēdi. Visas problēmas atrisinājām, bet līdz ar to liela spriedze izvērtās pēdējā, izšķirošajā braucienā," skaidro Nāciju izlases vadītājs Ēriks Eizāns. Gadījies arī kritiens, bet, izbraucot pat no pēdējās vietas, Raivis Soote aizbrauca līdz 8.vietai. Ēriks bilst, ka visi Holandes sportisti braukuši ātrāk, stabilāk un bez tehniskām problēmām. Katrs sportists veicis sešus braucienus, ieskaitē vajadzējis piecus labākos. "Nāciju čempionāta odziņa ir tā, ka līdz pat pēdējam brīdim valda neziņa par izcīnīto vietu. Kad paziņoja, ka Latvija ieguvusi sudrabu, bijām

Saeimā. Ēriks Eizāns kopā ar Saeimas priekšsēdētājas biedri Inesi Libiņu-Egneri.

sajūsmā," saka Ē.Eizāns. Viņš ir gandarīts par uzaicinājumu uz Saeimu, kuru, iespējams, noorganizēt palīdzējis piekārtējais pasaules čempions blakusvāgu klasē, tagad Saeimas deputāts Artis Rasmanis. "Saņemām Goda rakstus, dāvanas - kaklasaites ar Latvijas simboliku, dzirdējām daudz labu vārdu. Sadzirdējām solījumu atbalstīt finansiāli arī nākamo Nāciju čempionātu. Smejos, ka tagad jācer, ka tā būs, jātur pie vārda," secina Ēriks Eizāns bilstot, ka budžetā ir iekļauts arī punkts par atbalstu "Balta brieža" trasei Viļākā. Pasaules čempionāta posms gan vēl šeit nenotiks, jo ar esošajiem līdzekļiem nav iespējams sakārtot infrastruktūru, uzlabot trases, lai viss būtu kvalitatīvi. Piedalīties sezonas noslēguma sacensībās bija aicināti visi motobraucēji, trase bija atvērta gan veciem, gan jauniem braucējiem, arī skatītājiem. Bija medaļas, karsta tēja, kafija, zupa, un motosportisti atvadījās līdz pavasarim.

Viļākā izcīnā 3.vietu. Jaunais "Motokruīza" kvadraciklists Reinis Bogomols izcīnīja 3.vietu.

Šaušana

Aizvada piemiņas sacensības

Viļākā aizvadītas skolotāja Bronislava Bondara piemiņas balvas izcīņas sacensības ložu šaušanā. Tajās piedalījās piecas komandas, kopā 20 dalībnieki.

40 šāvienos ar pneimatisko šauteni sievietēm uzvaru izcīnīja Vaira Strupka, 2.vietu ieguva Anastasija Sediha, abas no Viļakas BJSS, bet 3.vietā ierindojās Lina Borovska no komandas "Nakts snaiperi".

40 šāvienos ar pneimatisko šauteni vīriešiem (10 m) uzvaru izcīnīja Atris Jevdokimovs, 2.vietā - Aigars Skotka (abi no Viļakas Valsts ģimnāzijas), bet 3.vietā - Lauris Logins (Viļakas BJSS).

Šāvienos ar mazkalibra pistoli (25 m) vīriešiem uzvara Laurim Loginam (Viļakas BJSS), 2.vieta - Aigaram Mačam, 2.vieta - Imantam Mozulim (abi no komandas "Nakts Snaiperi").

40 šāvienos ar pneimatisko pistoli (10 m) vīriešiem 1.vieta - Aigaram Skotkam (Viļakas Valsts ģimnāzija), 2.vieta - Dainim Babānam ("Nakts Snaiperi"), 3.vieta - Laurim Loginam (Viļakas BJSS).

40 šāvienos ar pneimatisko pistoli (10 m) sievietēm 1.vietā - Vaira Strupka (Viļakas BJSS), 2.vietā - Lina Borovska ("Nakts Snaiperi"), 3.vietā - Evija Kravale (Viļakas Valsts ģimnāzija).

30 šāvienu ar mazkalibra šauteni guļus (50 m) vīriešiem 1.vietā - Dainis Babāns ("Nakts Snaiperi"), 2.vietā - Aigars Skotka un 3.vietā - Artis Jevdokimovs (abi no Viļakas Valsts ģimnāzijas).

30 šāvienu ar mazkalibra šauteni guļus (50 m) sievietēm 1.vietā

Apbalvošanas ceremonijā. Lauris Logins (no kreisās), Vaira Strupa un Anastasija Sediha bija vieni no labākajiem šāvējiem šajās sacensībās.

- Anastasija Sediha (Viļakas BJSS), 2.vietā - Lina Borovska ("Nakts Snaiperi"), 3.vietā - Vaira Strupka (Viļakas BJSS).

Sportistus apbalvoja Bronislava Bondara bērni Inese Smirnova un Edgars Bondars, sacensības tiesāja Ēvalds Vancāns un Ulrihs Pozņaks.

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Informē VID

Lauksaimniecības degvielai ar 30.oktobri jābūt iezīmētai

Ar šī gada 30.oktobri stājušies spēkā grozījumi likumā "Par akcīzes nodokli", kas nosaka, ka degvielai, kas tiek realizēta ar mērķi izmantot lauksaimniecībā, jābūt iezīmētai (marķētai).

VID informē, ka izmantošanai lauksaimniecībā realizējama degviela, kurai kopš šī gada 1.jūlija piemērota akcīzes nodokļa likme EUR 50 par 1000 litriem, drīkst būt tikai tāda, kas ir iezīmēta jeb marķēta.

Grozījumi likumā "Par akcīzes nodokli" nosaka, ka akcīzes nodokļa likmi EUR 50 par 1000 litriem piemēro dīzeļdegvielai (gāzeļļai) un tādai dīzeļdegvielai (gāzeļļai), kurai pievienota no rapšu sēklām iegūta biodīzeļdegviela, kuru izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai, lauksaimniecības zemes apstrādei, kā arī tādās meža vai purva zemes apstrādei, kur kultivē dzērvenes vai mellenes un zemes zem zivju diķiem apstrādei, ja ir nodrošināti minimālie ieņēmumi no lauksaimnieciskās ražošanas), tikai tad, ja attiecīgie naftas produkti tiek iezīmēti (marķēti) saskaņā ar šā likuma 28.pantu.

Tāpat šādi marķētu degvielu ar šī gada 30.oktobri būs atļauts izmantot lauksaimniecības produkcijas ražotāja saražoto vai izaudzēto lauksaimniecības produktu pašpārvaldējumiem Latvijas Republikā, ja pašpārvaldējumus veic pats lauksaimniecības produkcijas ražotājs vai viņa darbinieks, izmantojot lauksaimniecības produkcijas ražotāja

īpašumā esošu kravas automobili (kurā sēdvietu skaits, neskaitot vadītāja sēdvietu, nepārsniedz divas sēdvietas).

Atbildība par naftas produktu iezīmēšanas (marķēšanas) un iezīmēto naftas produktu aprites noteikumu pārkāpšanu, tai skaitā iezīmēto naftas produktu izmantošanu, pārkāpjot noteikto kārtību vai izmantošanu neatbilstoši paredzētajiem mērķiem, ir noteikta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 159.4 pantā, paredzot naudas sodu fiziskajām personām no EUR 70 līdz 700, bet juridiskajām personām – no EUR 350 līdz 7100, konfiscējot attiecīgos naftas produktus un transportlīdzekļus, kuru degvielas tvertnēs tiek konstatēti attiecīgie naftas produkti, vai bez konfiskācijas.

VID ir sagatavojis informatīvo materiālu "Par pāreju uz iezīmēto (marķēto) naftas produktu piegādi lauksaimniecības produkcijas ražotājiem 2015.gada 30.oktobri", kurā informē par normatīvo aktu prasībām un naftas produktu aprītē iesaistīto licencēto komersantu veicamajām darbībām, lai varētu nodrošināt, ka 30.oktobrī tirdzniecības vietās būtu pieejama dīzeļdegviela (gāzeļļa) vai dīzeļdegviela (gāzeļļa), kurai pievienota no rapšu sēklām iegūta biodīzeļdegviela, kas ir iezīmēta (marķēta), kā arī ieteikumus veikto darbību atspoguļošanai pārskatos un akcīzes nodokļa deklarācijā.

Aicinām minētajā nozarē strādājošos

komersantus iepazīties ar informatīvo materiālu VID mājaslapā www.vid.gov.lv, sadaļā Nodokļi /Akcīzes nodoklis/Tiesību akti /Informatīvie materiāli / Par pāreju uz iezīmēto (marķēto) naftas produktu piegādi lauksaimniecības produkcijas ražotājiem 2015.gada 30.oktobrī.

Jautājumu vai neskaidrību gadījumā aicinām zvanīt uz VID informatīvo tālruni 67120000, konsultēties ikvienā VID klientu apkalpošanas centrā vai sūtīt jautājumu, izmantojot VID mājaslapas sadaļu "Kontakti" – "Uzdod jautājumu VID".

Atgādinām, ka Latvijā atbildīgs par vienotu valsts un Eiropas Savienības (ES) atbalsta politikas īstenošanu un normatīvo aktu ieviešanu lauksaimniecības jomā ir Lauku atbalsta dienests (LAD). Lauksaimnieki ar informāciju, kas attiecas uz marķēto degvielu, var iepazīties arī mājaslapā: www.lad.gov.lv.

LAUKU ATBALSTA DIENESTA KOMPTENECĒ IR:

- saņemt lauksaimnieku iesniegumus dīzeļdegvielas piešķiršanai;
- izvērtēt saņemtos iesniegumus, ņemot vērā atbalsta saņemšanas nosacījumus (VPM platības, ieņēmumi no lauksaimnieciskās ražošanas, lopu vienības zālāju platībām);
- aprēķināt degvielas kopējo daudzumu;
- ievadīt informāciju datu bāzē;
- veikt platību apsekošanu un par lauksaimniekam nepamatoti piešķirto daudzumu informēt gan lauksaimniekus, gan VID.

Pazudis

"Ezermalā 1" vasarnīcu rajonā pazudis 7 gadus vecs vācu aitū suns (meitene).
Atsauca uz vārdu 'Gera'.
Tāl. 26363517, 26111567.

Atrasts

Uz ielas pie Balvu Romas katoļu baznīcas atrasta atslēga ar koka piekariņu, uzraksts "DOM".
Interesēties redakcijā.

Aizmirsi abonēt

Vadugumi novembrim!?
Zvani 64507018, palīdzēsim!

Preses abonēšana 2016.gadam

Laikrakstu

"Vaduguns"

izdevīgāk abonēt

● **REDAKCIJĀ**, Teātra ielā 8,

Balvos, līdz 23.decembrim.

Darbdienās no plkst. 8.00 līdz 17.00

● **VIĻAKĀ, TAUTAS ielā 6**
(otrdienās)

Abonēšanas cenas EUR

Abonēšanas periods	Fiziskām personām	Juridiskām personām	Fiziskām personām 2015.gada 12 mēnešu abonentiem
1 mēnesis	5.22	6.50	4.70
3 mēneši	15.56	19.50	14.00
6 mēneši	30.00	37.50	27.00
12 mēneši	57.78	72.00	52.00

Abonēšanas indekss -3004

Veiksmes prognoze

3.novembris. Sarežģītā otrdiena, kad sajūtīsi sāncensības garu gan darbā, gan mīlestībā. Katrs centīsies izkarot savu vietu zem saules un katram gribēsies gan siltāko, gan saulaināko vietniņu. Šodien ieteicams parādīt savu amatnieka prasmi un roku veiklību (te gan nav domāta zagšana).

4.novembris. 'Čika' dienas piedzīvojumi un pārdzīvojumi Tavu dzīvi šodien padarīs krāsaināku. Vairāk kusties un nepārslogo savu mugurkaulu ne ar smagumu celšanu, ne ar ilgu sēdēšanu pie datora. Jaunu neko nesāc, bet godam pabeidz iesāktos darbus!

5.novembris. Pamatīgā ceturtdiena, kad var likt kārtīgu pamatu gan mājai, gan mantiniekam.

Liela iespēja, ka mīlas rotaļas var beigties ar bērniņa ieņemšanu. Arī uzceltā māja, garāža vai pirts būs tikpat stabila kā Ēģiptes piramīdas. Tāpat arī kādam garīga darba veicējam var izdoties radīt neaizmirstamu garadarbu: rakstu, referātu vai projektu.

6.novembris. Ražīgā piektdiena, kad var gan veiksmīgi iepirkties, gan doties ceļojumā ar prāmi vai laivu, gan gūt atzinību, uzstājoties lielas auditorijas priekšā, gan strādājot savā darbavietā. No cilvēkiem šodien neizvaires, tie Tevi uzlādēs ar papildus enerģiju. Ēdiena ziņā gan esi izvēlīgs! Nedari pāri savam organismam ar treknu un neveselīgu pārtiku.

Pareģe Ilga

* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī vaduguns.lv, tālr. 29365609

Nakts

Diena

T 4.11	Apmācies, neliels lietus	+6	Apmācies	+8
C 5.11	Apmācies	+4	Apmācies	+5
Pk 6.11	Apmācies	+3	Apmācies, neliels lietus	+5
S 7.11	Mākoņains	+3	Apmācies	+7

Sludinājums

9.novembrī plkst. 19.00
Balvu Kultūras un atpūtas centrā

“KĀZAS, KĀZAS...”

DZIESMU SPĒLE AR JOKIEM

Pērk

Z.s “Strautiņi”
iepērk **mājlopus.**
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. **29411033.**

SIA “LATVIJAS GAĻA” iepērk
liellopus, jaunlopus, aitas,
zirgus. Samaksa tūlītēja.
Svari. Tālr. **28761515.**

SIA “Lauku Miesnieks”
iepērk **mājlopus.**
Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. **20207132.**

SIA “AIBI” pērk
liellopus, jaunlopus, aitas,
kazas, zirgus.
Labas cenas! Samaksa tūlītēja.
Svari. Tālr. **26142514, 20238990.**

SIA RENEM
iepērk
jaunlopus, liellopus,
aitas, zirgus.
ELEKTRONISKE SVARI.
Tālr. **65329997, 29485520,**
26393921

SIA “Rēzeknes gaļas kombināts”
IEPĒRK **liellopus un**
jaunlopus.
Samaksa ar pārskaitījumu.
Tālr. **64622475, 25435533.**

Pērk cirsma un mežu
ar zemi īpašumā,
iespējams avanss.
Tālr. **26346291.**

Pērk visa veida mežus, zemi.
Tālr. **29764751.**

Pērk cirsma, meža īpašumus.
Tālr. **26489727, 25633301.**

Pērk mežus ar zemi.
Tālr. **26350060.**

Firma iepērk mežus, cirsma.
Palīdz noformēt dokumentus.
Tālr. **25385555.**

Pērk mežus, cirsma.
Tālr. **29100239.**

Dažādi

Autoskola “Barons R”
organizē B kategorijas
kursus: RUGĀJU nov.
vidusskolā 4.novembrī plkst.
15.00, BALVOS 10.novembrī plkst.
17.00. **C/E kategorijas -**
4.novembrī plkst. 13.00 Balvos.
Tālr. 29336212, www.baronsr.lv.

Kafejnīca “DIANDA”,
Vidzemes 7g, klāj galdus visās
dzīves situācijās un arī
izbraukuma banketus.
Tālr. **29295525, 28652348.**

Attīra lauksaimniecības zemi un
grāvjus no krūmiem un kokiem.
Tālr. **26211223.**

Meklēju darbu lopkopībā.
Tālr. **25428377.**

ZINĀŠANAI!
Sākot ar šī gada 1.novembrī
MASTARĪGAS kapu vecākā
pienākumus pildīs
PĒTERIS PLŪŠS. Tālr. **28355574.**
Ziedoņi, to izlietojums - **LĪVIJA**
LŪSE, tālr. **28331488.**

Dāvina

Dāvina lielu kaktusu.
Tālr. **26626889.**

Dāvina dusmīgu suni.
Tālr. **27193577.**

Pārdod

Pārdod medu. Tālr. **26168519.**

Pārdod sivēnus. Tālr. **26329184.**

Pārdod sivēnus. Tālr. **29365352.**

Pārdod grūsnu teli, atnesiesies
februārī. Tālr. **29262615.**

Pārdod T-25A. Ir inventārs.
Tālr. **26445362.**

Pārdod četras jaunas ziemas riepas
Debica Frigo, 175/70 R13,
komplekts EUR 100.
Tālr. **26420155.**

Pārdod *Peugeot 406,* 1999.g., 2,0 D,
TA 03.2016., EUR 700.
Tālr. **28711733.**

Atvadu vārdi

*Skolotāj, ir stājusi tava dzīves gaita,
sauc mūžība*

Mums paliek atmiņas

ELEONORA VILNE
20.09.1927.- 01.11.2015.

Ir drūmi pelēks rudens laiks, pūš auksti vēji, žēli noskan putna kliedziens.

Baltinavas novadu apskrien sēru ziņa, 88 gadu vecumā mirusi skolotāja Eleonora Vilne.

Eleonora dzimusi Gabačovos ciema zemnieku Aleksandra un Konstantīnas Loginu daudz bērnu ģimenē kā otrā meita. Vēl bez viņas ģimenē ir 3 māsas un brālis.

Mācību gaitas uzsāk tagadējā Šķilbēnu pagasta Kangaru pamatskolā. Uz skolu Eleonora kopā ar citiem ciema bērniem iet kājām, ceļā nereti skaitot lūgšanas, ko bērni mācījis strādīgais, stingrais tēvs, svētdienās pulcinot ģimeni pie svētbildēm Dieva stūrīti, lai dziedātu svētās dziesmas un skaitītu Rožukroni. Tālāk viņa mācās Reķavā un Viļakā. Gudro, čaklo meitu vecāki laiž mācīties uz Rīgu. Eleonora ar labām sekmēm pabeidz Rīgas Pedagoģiskā institūta Bioloģijas fakultāti. Augstskola pabeigta, un viņa sāk strādāt Baltinavas astoņgadīgajā skolā par bioloģijas skolotāju un vadīt skolēnu deju kolektīvu. Te strādā arī jaunais fizikultūras skolotājs Pēteris Vilnis. Abi piedalās aktīvā sabiedriskā darbā, dzied rajona skolotāju kori. Drīz uzplaukst mīlestība, un 1949.gadā viņi slepeni salaulājas. Eleonora vada skolas deju kolektīvu un ir arī deju svētku virsvadītāja Balvos. Piedalās 1960.,1965.g. Dziesmu un deju svētkos Rīgā kā skolotāju kora dalībiece. 1969.g. Baltinavā ver vaļā jaunuzcelto internātskolu, kurā jaunajiem skolotājiem ir prieks strādāt. Eleonora ir prasīga un gudra mācību pārzine, atsaucīga kaimiņiene sadzīvē, neatlaidīga kultūras dzīves kopēja. Dzied pagasta kori, ansambli, spēlē teātri, deju pieaugušo deju kolektīvā, ar koncertu piedalās Maskavā, Lietuvā un citur. Aktīvi iesaistās Baltinavas etnogrāfiskā ansambļa koncertdarbībā. Kopā ar šo ansambli ir “Baltica” festivālu dalībiece - uzstājas Rīgā, Daugavpilī un daudz kur citur. Tikai pēdējā festivālā Rēzeknē viņai piedalīties liktenis nelēma - jaunā slimība saēd viņas garo, darbīgo mūžu. Bet Baltinavas kultūras aktīviem jauniešiem viņa vēl māca senās tautas dejas un citas ar folkloru saistītās lietas starptautiskajā projektā “Satiec savu meistarū”.

Bet tagad pie mājas skumst rūpīgi koptais dārzs, Baltinavas katoļu baznīcā neskanēs Eleonoras skanīgā balss, audzudēlam Normundam paliks nepateikti siltie vārdi...

Pie skolotājas Vilnes kapa sēros radi, krustbērni, Baltinavas skolotāji un kultūras darba veicēji novadā.

Noslēdzies ļoti garš, gaišs, rāms un godājams mūžs!

Atvadišanās no skolotājas Eleonoras Vilnes 2015.gada 5.novembrī

Baltinavas Romas katoļu baznīcā plkst.12.00.

Izsakām patiesu līdzjūtību piederīgajiem.

BALTINAVAS KRISTĪGĀS INTERNĀTPAMATSKOLAS KOLEKTĪVS,
V.ANDŽĀNE, BIJUŠIE KOLĒĢI

*No tevis tik daudz bija ko gūt -
Dziesmu, deju, tikumu, gaišumu,
Siltumu, ko izstaro sirds.*

Nu tas paliek un mirdz...

Kad pārtrūcis
ELEONORAS VILNES dzīves ceļš,
sērojam kopā ar **Normundu un**
tuviniekiem.

Baltinavas novada etnogrāfiskais
ansamblis

*Vēl koptais dārzs mans ziedēs
Un baltie bērzi skums.*

*Te viss, kas darīts, paliek,
Es nešķiros no jums.*

(V.Brutāne)

Mūsu patiesa līdzjūtība
Normundam Švigeram, Dorei
Gabrānei un pārējiem
tuviniekiem, ELEONORU VILNI
mūžības ceļā pavadot.
Kārsavas ielas 23.mājas kaimiņi

*Kaut nekad vairs neatnāksi
Savā sētā ciemoties,*

*Tiem, kas tevi milējuši,
Tava gaisma līdzī ies.*

Izsakām patiesu līdzjūtību
Normundam, no
ELEONORAS VILNES uz mūžu
atvadoties.
Baltinavas vidusskolas kolektīvs

*Pa krāšņo rudens taku aiziet māsa,
Tik grūti noticēt, ka viņa nepārnāks.*

*Ir aplūsuši soļi,
Vien paliek mīlestības gaišais stars.*

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Regīnai Logīnai, MĀSU pavadot
aizsaulē.

Senioru kora “Pīlādzis” koriisti un
diriģente

*Daudz darbiņi padarīti,
Daudz soliņi iztecēti,
Lai nu miji Zemesmāte*

Pārklāj savu seģenīti.

(Latv. t. dz.)

Šajā skumju brīdī esam kopā ar
Tevi, Jāni, kad jāsaka pēdējie
atvadu vārdi brālim

VITĀLIJAM DORTĀNAM.
Zinaida, Barovsku, Paškovu, Saidu
un Romanovu ģimenes

Uzpūš vējš un pārrauj sveces

*mūžu,
Aust diena un pārrauj zvaigznes*

*mūžu,
Krit zvaigzne un pārrauj cilvēka*

mūžu.

Patiesa līdzjūtība **Laurim Eizānam**
un viņa ģimenei, **VECTĒVU**
mūžības ceļā pavadot.

Balvu Valsts ģimnāzijas 7.b klase un
audzinātāja

Līdzjūtības

*Liču, loču straujupīte
Man' laiviņu vizināja;
Iet laiviņa liku teku,
Līks mans mūža gabaliņš.*

(Latv.t.dz.)
Sērojam kopā ar **tuviniekiem,**
JURI LOČMELI pēdējā gaitā
pavadot.
Ezera ielas 24.mājas 4.iecejas
kaimiņi, Marija

*Mēs klusi paliekam šai krastā,
Vēji šalkos un mierinās mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Vienmēr savējo atmiņās būs.*
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Annai**
Gusteī un piederīgajiem, mīļu
cilvēku - mūsu klasesbiedru
JURI LOČMELI - mūžībā pavadot.
Balvu 1.vidusskolas 1962.gada
29.izlaiduma klasesbiedri

*Lai cik liels un spēcīgs koks ir bijis,
Tas vētrās bieži lūst.
Lai cik stiprs, garīgi bagāts cilvēks
ir bijis,
Viņš kādā brīdī pārstāj starp mums
būt.*

Izsakām patiesu līdzjūtību mūsu
vadītājai **Antrai Eizānei un**
tuviniekiem, JURI LOČMELI
mūžības ceļā pavadot.
PII “Pīlādzītis” kolektīvs

*Klusiem soļiem, mīļiem vārdiem,
Savu mūžu vadījusi.
Daudz darbiņu mācījusi,
Padomiņu atstājusi.*
(Latv.t.dz.)
Izsakām patiesu līdzjūtību
Aleksandrai Poikānei, MĀMIŅU
smiltājā guldot.
Z/S “Pauguri” kolektīvs

*Atkal un atkal asarām noplūst vaigs,
Līkne trieciens tik svaigs.
Atliecot galvu pret debesīm, redzu -
Tur vienas zvaigznes vaivs nav...*
Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Evgenijai ar ģimeni, MĀMULĪTI
zemes klēpī guldot.
Bērziņš ielas 4.mājas iedzīvotāji

*Saņem, labā Zemes māte,
Vienu sirmu māmuli,*
Apsedz viņu silti, silti
Savām smilšu villainēm.
Izsakām līdzjūtību **Anitai**
Timofejevai ar ģimeni, no
VECMĀMIŅAS uz mūžu atvadoties.
Lācaunieku ģimene

*Daudz dieniņu mūžiņā:
Citas vieglas, citas smagas.
Smagākā tā dieniņa,
Kad pietrūka māmuliņa.*
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Elitai**
un **Andrim Keišiem, pārējiem**
tuviniekiem, MĀMIŅU,
SIEVASMĀTI, VECMĀMIŅU mūžībā
pavadot.
Anna Pundure, Valentīna Vilkaite,
Marija Skaba, Veneranda Keiša
ar ģimenēm

*Balts eņģelis atnāca sapnī
Un aiznesa tevi sev līdz.
Tai baltajā, baltajā naktī,
Kur nesāp, kur nesalst, kur silts.*
Izsakām patiesu līdzjūtību sāpju brīdī
Kārlim Ķauķim ar ģimeni,
pavadot mūžības ceļā brāli
OSVALDU.
“Ķezariņu” mājas iedzīvotāji Kurnā,
Anna P., Anna J., Vija K.

Aduguns
INDEXSS 3004
IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA “BALVU VADUGUNS”
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV 43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒĶINU KONTS
A.S. SEB BĀNKA BALVU FILIĀLĒ
Nr. LV21 UNLA 0024 0004 6734 5,
kods UNLALV2X
Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem
atbild to autori.

REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI
D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959
FAKSS - 64522257

REDAKTORS **E.GABRANOVŠ** - T.64522534, 29360850
ŽURNĀLISTI: **S.KARAVOIČIKA** - T.64522126
Z.LOGINA, IZINKOVSKA - T.64520962
M.SPRUDŽĀNE, I.TUŠINSKA - T.64522260
A.LOČMELIS - T.64520961
KOREKTORE S.GUGĀNE - T.64522126
GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 64507019
ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: **vaduguns.lv**
Datorsalikums-
SIA “Balvu Vaduguns”,
G.LIELMANIS
Iespiests SIA “Latgales
Druka”, Rēzeknē,
Baznīcas 28
TIRĀŽA - 3680